Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 249 (16772) | 1984 оной октябриин 30, вторник | Сэн 3 мүнгэн.

ЭЖЭЭЛЭЭ ҮЙЛУУЛХА, АНАРЖУУЛХА

...эй үдэрнүүдтэ хаа хаанагүй саhан бударжа, үбэ...тэнэй дүтэлжэ байhые элирхэйлнэ. Малай үбэл...э эмхитэйгээр үнгэргэхэ, мал ажалай продуктнуу...үйлэдбэрилгэ болон гүрэндэ худалдалтые дээшэлүүлхэ ...республикымнай малшадай бүхы хүсэ шадалаа ...хүдэлхэ халуун хаhа хүрэжэ ерэнхэй. Үбэлжэл...шэр хүндэ хаhые амжалтатайгаар үнгэргэхэ дүй ...ые бии гээшэ. Үнгэрэгшэ 1983—1984 онуудай ...үбэлжэлгын үедэ дэлгэрhэн Бүхэсоюзна социалис ...ндэ hайн үрэ дүнгүүдые туйлаhанайнгаа, энэ үе ...ажалай продуктнуудые ехээр абаhан, худалдаhа...түлөө республикамнай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-...Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ...Хүндэлэлэй грамотаар, мүнгэн шагнаар шагнаг...байна. Мухар-Шэбэрэй район, энэл районой Ле...нэрэмжэтэ колхоз, «Эрдэм» совхоз, Улаан-Үдын ...«Никольский» совхоз, «Маяк» колхоз, Түнхэнэй ...Бэшүүрэй совхозууд баhал тиимэ шагналнуудта ...юм. Мүнөө жэл олонхи колхоз, совхозууд үбэл...муу бэшэ бэлэдхэлтэй. Эртээнhээ малайнгаа бай...тэжээл буйлуулха, шанаржуулха цехүүдээ хү...эхилээд, гүрэндэ hү, мяха тушааха түсэбөө ам...тайгаар бэелүүлхын түлөө оролдоно.

...ша ондо үбhэ тэжээл нёдондохи жэлэйхитэй сасуул...бага багаар абтаhаншье hаа, тэрэнээ hайнаар ...жа, шанаржуулжа хэрэглэбэл, малайнгаа үбэл...бараг hайнаар үнгэргэхэ, сагаан эдеэ ехээр абаха. ...тушаагдаха бүхы малаа шахан таргалуулжа ша...арга боломжонууд олонхи районуудта бии.

...ээлэй цехүүдые аша үрэтэйгөөр хэрэглэдэг, дүй ...ай ажахынууд республика соомнай олошорно. ...ын районой Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой түбэй ...фермэдэ июнь hарын эхиндэ тэжээлэй шэнэ цех ...лтада үгтөө бэлэй. Тэрэ гэhэнhээ хойшо үдэр бү...30-аад тонно эhээгдэhэн шэнгэн тэжээл бэлдэгдэжэ, ...да байhан hүнэй фермэнүүдтэ зөөгдөө юм. Тэжээ...эй саг болзор соогоо hайнаар хүдэлгэгдэhэнэй ...тус фермэ дээрэ hаали нилээд дээшэлээ.

...хэрэгтэ тэжээлэй цехые даагша коммунист Д. Ж. ...новай, хүдэлмэришэд И. Н. Бадмаевай, В. Д. Чи...эй үүргэ ехэ. Эдэнэр тодхогдоhон оньhон түхеэрэл...ые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэнэ. Мүнөө совхозой ...а энэ тэжээл бэлэдхэлгые үшөө ехэ хэмжээтэй бол...харaалжа, үбэлжэлгын үедэ залуу малай, мүн мал ...таргалуулжа байhан гүүртэнүүдтэ зөөдэг болон...Жаргалантынхидай дүй дүршэлые бэшэ ажахынуудта ...дэлгэрүүлхын тула үнгэрэгшэ зун Тельманэй ...совхоздо тусхай семинар үнгэргэгдөө бэлэй. ...үбэлжэлгын түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилжэ, тэ...буйлуулха, шанаржуулха цехүүдээ hайнаар хүдэлгэ...лhэн ажахынууд олон. Мухар-Шэбэрэй районой «Эр...совхозой Түгнын, Зэдын районой XX партсъездын ...колхозой Лапшиногой, Прибайкалиин районой ...ский» совхозой Ангирай болон бусад фермэнүүдэй ...ивүүд hү hаалиня дээшэлүүлжэ, түсэбтэ даабарияа ...тайгаар дүүргэжэ ябанад.

...тэжээл буйлуулха, шанаржуулха хэрэгтэ хаа ...саг үргэлжын анхарал хандуулагдана гэхын ... Малаа муугаар эдеэлүүлhэнhээ боложо, hүүлэй ...Яруунын, Хяагтын, Прибайкалиин, Кабанскын, Сэ..., Улаан-Үдын районуудай зарим ажахынуудта hү ...урид доошолhон байна. Прибайкалиин районой ...«...кинский» совхозой Ильинкын hүнэй фермэдэ са...үйлэдбэрилгэ сентябрь hарада бага болоо. Юуб..., эндэ тэжээл буйлуулха оньhон түхеэрэлгэнүүд ...гүй байгаа, тэжээлэйнь цех hаял хабсаргагдажа .... Имэ байдал совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, ...дэй болон районой «Сельхозтехника» нэгэдэ...хүдэлмэрилэгшэдэй энэ шухала хэрэгые саг болзор...анхараагүй дээрэhээл тохёолдоо. Иимэрхүү байдал ... районой Эрхирэгэй совхозой Хуушан-Онохойн, ...районой «Восточные Саяны» колхозой Хуурай..., Кабанскын районой Байгал-Худариин hүнэй ...нүүд дээрэ ушарна.

...үбэлжэлгын үедэ республикымнай ажахынуудта ...451 тэжээлэй цех хүдэлгэгдэхэ ёhотой юм. ... хамта Зэдын, Түнхэнэй, Хориин, Улаан-Үдын, ... районуудта олон цехүүд үшөөл хүдэлгэгдэжэ ...гүй байhаар. Тиимэhээ үбэлжэлгын түрүүшын ...hээ ушарhан бүхы дутагдалнуудые дары усад...хэмжээнүүд абтаха ёhотой.

...ядай АССР-эй Хүдөө ажахын министерство, «Бу...плодоовощхоз» нэгэдэл, «Птицепром» трест КПСС-эй ... бюрогой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй ...1981 оной декабриин 30-да абаhан тогтоолой ...1981—1985 онуудта харьяата ажахынуудтаа тэ...цехүүдые барииха талаар хараалагдаhан хэмжээ...бэелүүлгые нарииваар хинан шалганагүй. Районуу...«Сельхозтехникэ» нэгэдэлнүүдэй зүгhөө колхоз, сов...hүнэй фермэнүүдтэ тэжээл буйлуулдаг түхеэ...нүүд барандаа техническэ талаар хангагданагүй. ...гдаhан дутуу дунданууд юун дээрэhээ болоноб гэ...нютагуудтахи партиина, советскэ, хүдөө ажахын ...малай үбэлжэлгэдэ саг болзор соонь хаа хаана...хэ, тэрэнние эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ ...үшөө хандуулаагүй, тэдэнэй зүгhөө ажахын ...бэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ шанга эрилтэ табиг...дээрэhээл үндэhэтэй. Мүнөө үедэ имэ баримта...эбсэхээр бэшэ.

...hээ эхилээд байhан малай үбэлжэлгын хаhые эм...үнгэргэхэ, адууhа малаа буйлуулагдаhан, ша...гдаhан тэжээлээр дары хангаха гээшэ мүнөөдэ...шалхы хэрэг болоно.

...үбэлжэлгын үедэ тэжээл бэлэдхэдэг хүдэлмэри...тоо жэлhээ жэлдэ олошорно, тэдэнэй ехэнхинь ...механизаторнууд байха юм. Энэ шухала, ха...ехэтэй ажалда хүдэлхэ хүнүүд hайнаар шэлэг...табигдаха зэргэтэй. Тэдэнние материальна болон ...талаар урмашуулха, малай үбэлжэлгын үедэ ...социалис мүрысөөндэ хабадуулха шухала.

...КОЛХОЗНИГУУД, СОВХОЗУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИ...ШЭД! МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭ ЭМХИ ГУРИМТАЙ...ҮНГЭРГЭГТЫ! МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКЦИ ...ЛЭДБЭРИЛГЫЕ ЕХЭ БОЛГОГТЫ!—гэhэн дуудалгэ ...Агууехэ Октябриин социалис революциин 67-...жэлэй ойдо зорюулагдаhан КПСС-эй ЦК-гай Уряа...соо зэдэлнэ.

...ряад ороной малшад! Малай үбэлжэлгые эмхитэй...үнгэргэхэ, мал ажалай продукци ехээр абаха зорил...гоор социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээл!

ГАБШАГАЙ, БААТАР ГАБЬЯАТА АЖАЛ

ТЫНДЭ (Амарай область). ТАСС. Октябриин 27. Байгал-Амарай түмэр замай барилгын шухала шата түгэсхэгдэбэ: бүхы замаар поезднууд ябажа эхилээ. Энэмнай хадаа тогтоогдоhон болзорhоо жэлээр урид туйлагдаhан комсомолой бүхэсоюзна габшагай барилгын олон мянган хүн зонтой коллективэй арбан жэл үргэлжэлhэн шэн габьяата ажалай дүн согсолhон ажалай илалта болоно.

Тындын вокзалай дэргэдэхи талмай дээрэ баярай митинг болобо. Түмэр замай хэдэн мянган барилгашад, ашаглагшад, сэрэгшэд-түмэр замшад, социалис мүрысөөндэ илагшад—түмэр замай эсэсэй пунктнууд болохо Лена станциhаа ба Комсомольск-на-Амуре хотоhоо ерэhэн поезднуудай хүндэтэ пассажирнууд тэрэндэ хабадаба. БАМ-ые шефтээ абаhан союзна ба автономито республиканuудай Москва, Ленинград хотонуудай, хизаарнууд болон областьнуудай делегацинууд эндэ байба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих, КПСС-эй ЦК-гай барилгын таhагые даагша И. Н. Дмитриев, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. М. Мишин, СССР-эй министрнүүд Н. С. Конарев, И. Д. Соснов, Хабаровска хизаарай РСФСР-эй хэдэ хэдэн автономито республика болон областьнуудай партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд трибуна дээрэ байба.

Суглаарагшадта дулаанаар угтагдажа, В. И. Долгих митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

Байгал-Амарай түмэр замай барилгада ба ашаглалгада хабаадаhан бүхы хүнүүдтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй эльгээhэн амаршалгын текстые тэрэнэй уншахада, нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

КПСС-эй Центральна Комитедэй амаршалга хадаа Байгал-Амарай түмэр замай барилгада, олон мянган барилгашадай коллективтэ манай партиин, ЦК-гай Политбюрогой, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын айхабтар ехэ анхарал хандуулдаг байhанай үшөө нэгэ шэнэ гэршэ болоно,—гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Нүхэр К. У. Черненкын даабарие сэдьхэлээ хангаар дүүргэжэ, таанадта, таанадаар дамжуулан агууехэ барилгада хабаадаhан бүхы хүнүүдтэ тэрэнэй халуун амаршалганuудые ба hайн hайханиие хүсэhэн хүсэлэнгүүдые дамжуулнаб гэжэ тэрэ хэлээ. Константин Устинович хүнүүдэй хөөрөөгөөр бэшэ, харин өөрынгөө дүй дүршэл дээрэhээ эндэхи эрхэ байдалай орёо хүшэр байhые hайн мэдэдэг, БАМ-ай барилгашадай баатаршалгые ба шэн габьяае үндэрөөр сэгнэдэг юм. Шэн зоригто ажалай түлөө, совет хүдэлмэришэн ангиин гайхамшагта ёhо заншалнуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр үргэлжэлүүлhэнэй түлөө тэрэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэхые гүйhан байгаа.

Байгал-Амарай түмэр замай барилга гайхамшагта хуудаhан боложо, манай ороной түүхэдэ орохо байна. Тайгын шэрэнги, гол мүрэнүүд ба хада уулануудые дабажа, энэ хизаарай баялигууд тээшэ, тэрэнэй үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөхэ шэнэ түмэр замые барилгашад айхабтар ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ба нэтэрүү шангаар барhан байгаа.

БАМ-ай түмэр замаар поезднуудай ябадаг болоhониинь олон мянган хүнүүдэй баатар габьяата ажалай, түмэр замай баригдаhан уужам ехэ дайдын партийна организацинуудай ехэ хүдэлмэриин үрэ дүн болоно.

Энэмнай совет обществын асари ехэ хүсэ шадалые, тэрэнэй научно-техническэ айхабтар ехэ арга боломжые элитээр батадхана. Манай орон арадай ажахын эгээл орёо нарин зорилгонуудые шиидхэхэ аргатай болонхой.

Байгал-Амарай түмэр замай барилга хадаа үнэхөөрөө бүгэдэ арадай хэрэг болоно гэжэ В. И. Долгих онсолон зааба. Ороной олохон предприятинууд болон эмхи зургаанuудай коллективүүд БАМ-ай захилнуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг юм. Усть-Кутhаа Комсомольск-на-Амуре хүрэтэр зурыhан булан зам зэргэлээд хүдэлhэн 70 үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэдэй ажал хүдэлмэриие ба мэдэрэлые хэтэ мүнхэдэнь холбобо гээшэ. Ороной союзна болон автономито республиканuудай, хизаарнууд ба областьнуудай 40 эмхи партиин уряае халуунаар дэмжэжэ, Байгал-Амарай түмэр замай станцинуудай барилгые шефтээ абаа бэлэй.

Орон дотор политическэ ба ажалай ехэ хүгжэлтэ дэбжэлтын оршон байдалда БАМ-ай гайхамшагта үйлэ хэрэг тэмдэглэгдэжэ байна гэжэ үгэ хэлэгшэ зааба. КПСС-эй ээлжээтэ XXVII съездэ бэлэдхэл ябуулагдажа эхилээ. Туйлаhанаараа hанаагаа амархагүй, экономико хүгжөөлгэдэ туйлагдаhан hайн амжалтануудые бэхижүүлхэ, манай дабшалтые хурдадхаха, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлжэ, арад зоной hуудал байдалые улам hайжаруулгые хангаха зорилго партимнай табина. hая боложо үнгэрhэн КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум, тэрээн дээрэ нүхэр К. У. Черненкын хэлэhэн үгэнүүдэй гол бодолнууд ба тобшололнууд энэ олон янзын хүдэлмэридэ тон шухала удха шанартай байна.

Сибириин ба Алас-Дурна хизаарай үйлэдбэриин хүсэнүүдые хурдан түргэнөөр хүгжөөлгэ хадаа партиин ба гүрэнэй экономическа политикын таhаршагүй хубинь юм. Нэгэ хахад миллион дүрбэлжэн километр газар дээгүүр БАМ үнгэрдэг. Тэрэниие индустриальна гуримаар ашаглаха гээшэ мүнөөдэрэй зорилго мүн. Хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэдэй кадрнуудые тогтоон хүдэлгэхэ, тогтонижонги ажалша коллективүүдые байгуулха асуудалнуудта үгэ хэлэгшэ саашань тогтоhон байна. Бамайхидые болбосон түхэлтэй гэр байраар хангаха тухай нэн түрүүн hанаагаа табиха, социально-соёлой ба ажаhуудалай объектнүүдые бүри түргэнөөр бариха шухала гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

БАМ-ай хото городууд болон hуурин тосхонуудта байрын гэрнүүдые, социально-ажаhуудалай ба соёлой хэрэглэмжын объектнүүдые бариха нэмэлтэ уялгануудые абаhан Москвагай ба Ленинградай, Грузиин, Азербайджанай болон Молдавиин ажалша коллективүүдэй үүсхэлые партиин Центральна Комитет дэмжээ hэн. Эндэ социальна зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэбэл, ороной зүүн хубидахи уужам ехэ дайдые ажахын гуримаар ашаглан хэрэглэхэ нэмэлтэ арга боломжонуудые нээхэ бшуу.

Үгынгөө түгэсхэлдэ В. И. Долгих барилгада хабаадаhан бүхы хүнүүдые ажалай ехэ илалтаарнь үшөө дахин амаршалаад, түмэр замай барилгые амжалтатайгаар түгэсхэхын, БАМ-ай оршондохи нютагуудые түбхинүүлхын тула партийна, совет профсоюзай, комсомолой организацинууд, ажалша коллективүүд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ, КПСС-эй XXVII съездые шэнэ туйлалтануудаар угтаха бэзэ гэжэ этигэжэ байhанаа элирхэйлбэ.

Социалис Ажалай Геройнууд замай монтернуудай комсомол-залуушуулай бригадын бригадир А. В. Бондарь, транспортна барилгын министрэй орлогшо, «ГлавБАМстройн» начальник К. В. Мохортов, Главмосстройн управлениин комплексно бригадын бригадир А. Д. Гусев, сэрэгшэд-түмэр замшадай подразделениин командир Г. И. Когатько болон бусад митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай ажалые үндэрөөр сэгнэhэнэйнь түлөө партиин Центральна Комитедтэ, нүхэр К. У. Черненкэдэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, нүхэр К. У. Черненкэдэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые митингдэ хабаадагшад баталан абаба. БАМ-ай барилгые дүүргэхын, тэрэнэй оршондохи газар дайдые ажахын гуримаар ашаглахын түлөө барилгашад болон түмэр замшад социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байна гэжэ Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хабаадагшадай үмэнэhөө партиие, Эхэ ороноо тэдэнэр найдуулба.

* * *

Байгал-Амарай түмэр замай барилгада туйлагдаhан үйлэдбэриин гайхамшагта амжалтануудай, гол замые барилгые болзорhоонь урид хангаhанай түлөө, ажалай баатаршалга гаргаhанай түлөө барилгада хабаадаhан олон хүнүүдтэ Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдобо.

Октябриин 27-до Тындэдэ В. И. Долгих Ленинэй орденууд болон «Хадуур ба Балта» алтан медальнуудые шагнагдаhан нүхэдүүдтэ барюулаа.

Байгал-Амарай түмэр замай барилгын солото хабаадагшадые В. И. Долгиих, үнэн зүрхэнhөө амаршалаа.

Ажал хүдэлмэриень үндэрөөр сэгнэhэнэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, нүхэр К. У. Черненкэдэ шагнагдагшад гүнзэгы баяр баясхалан хүргөөд, Коммунис партиин совет арадай урда табиhан зорилгонуудые дүүргэхэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ ба дүй дүршэлөө зорюулхабди гэжэ найдуулба.

(ТАСС).

ИНДУСТРИИН АЖАЛАЙ ДАБШАСА

Бүхыдөө промышленность, бүхы промышленна министерствэнүүд, союзна республиканууд продукци худалдаха түсэбөө дүүргээ гэжэ СССР-эй промышленностиин 1984 оной юhэн hарын гүрэнэй түсэбые дүүргэлгын дүнгүүд тухай СССР-эй Центральна Статистическэ управлениин мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, продукци үйлэдбэрилгын ургалта 4,1 процент болоо. Олохон гол зүйлэй эдлэл хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргаха даабаринууд үлүүлэгдэhэн байна.

Ажалай бүтээсэ 3,7 процентээр ургаа, энээнэй ашаар үйлэдбэриин ургалтын 94 процент абтаа. Дунда зэргын салин хүлhэнтэй сасуулбал, ажалай бүтээсын ургалта хурдан түргэнөөр дээшэлhэн байха юм.

Өөрынь үнэ сэнгые түсэбhөө гадуур хямдаруулhанай ашаар туйлагдаhан алмалта, арьбалалта 0,5 процентдэ хүрөө. Ашаг олзын түсэб дүүргэгдээ. Олонхи промышленна министерствэнүүд ажалай бүтээсэ түсэбhөө гадуур дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха талаар абтаhан социалис уялганууд дүүргэгдэбэ.

Түсэблэлгэдэ, ажахын ажал ябуулгада үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй (предприятинуудай) эрхэнүүдые үргэдхэхэ талаар, хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдэй түлөө тэдэнэй харюусалгые шангадхаха талаар экономическа туршалга 1984 оной январиин 1-hээ табан промышленна министерствэдэ үнгэргэгдэжэ байна. Туршалгын үнгэргэгдэжэ байhан нэгэдэлнүүдэй, предприятинуудай ажал ябуулгын үрэ дүнгүүд hайжаруулагдаа. Белоруссиин ССР-эй Хүндэ ба транспортна машина бүтээлгын, Электротехническэ промышленностиин, Хүнгэн промышленностиин министерствэнүүдтэ договорой уялгануудые бэелүүлгын хэмжээн дээшэлээ. Украиные ССР-эй Эдеэ хоолой промышленностиин ба Литвагай ССР-эй Нютагай промышленностиин министерствэнүүдэй нэгэдэлнүүд, предприятинууд захилнуудые бэелүүлхэ уялгануудаа бүрин хүсэдөөр дүүргэhэн байна. Гэхэтэй хамта ажахы эрхилэлгын шэнэ эрхэ байдалаар байгуулагдаhан арга боломжонууд үшөөл гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй.

Гол зүйлэй продукци үйлэдбэрилгэ иимэ болоо гэбэл: электрын элшэ хүсэ — 1086 миллиард киловатт-час; нефть (газай конденсадые оруулаhан)—461 миллион тонно; газ —431 миллиард кубометр; нүүрhэн—535 миллион тонно; булад—116 миллион тонно; түмэрэй руда—185 миллион тонно; минеральна үтэгжүүлгэнүүд (шэмэтэ зүйлнүүдэй 100 процентдэ оруулхада)—23,1 миллион тонно; утаhан —1046 мянган тонно; металл отолдог станогууд —1779 миллион түхэригэй, тэдэнэй дунда тоогой программна жолоодолготой—543 миллион түхэригэй; программна жолоодолготой автомат манипуляторнууд (промышленна рободууд) —10,3 мянган хэhэг; приборнууд, автомат хэрэгсэлнүүд ба тэдэнэй запасной частьнууд—3,4 миллиард түхэригэй; тоолон тодорхойлолгын техникын хэрэгсэлнүүд ба тэдэнэй запасной частьнууд—2,7 миллиард түхэригэй; хүдөө ажахын машинанууд—2,7 миллиард түхэригэй; хүдөө ажахын машинанууд—2,7 миллиард түхэригэй; мал ажалай ба тэжээл үйлэдбэрилгын машина, түхеэрэлгэнүүд—1,9 миллиард түхэригэй; хлопок хуряалгын машинанууд — 7,7 мянган.

8,7 миллиард дүрбэлжэн метр бүхы түхэлэй бүдүүд, 17,9 миллиард түхэригэй оёмол зүйлнүүд; 560 миллион паар арhан гутал; 50,1 миллион хэhэг часууд; 6,9 миллион хэhэг радиоприемно түхеэрэлгэнүүд; 6,7 миллион телевизор, тэрэ тоодо 2,7 миллион үнгэтэ телевизор; 4,2 миллион холодильнигууд, хүргэлгын түхеэрэлгэнүүд; 5,6 миллиард түхэригэй мебель бүтээгдээ.

Газ, түмэрэй руда олзоборилгын, булад, хабтайлгагдамал хара металл, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые, ургамалнуудые хамгаалгын химическэ хэрэгсэлнүүдые, автопокрышкануудые гаргалгын, переменнэ тогой электродвигательнүүдые, металл отолдог станогуудые, промышленна рободуудые, приборнуудые, автомат хэрэгсэлнүүдые, тоолон тодорхойлолгын техникэ, нефтеаппаратурануудые, тракторнуудые, хүдөө ажахын машинануудые, экскаваторнуудые бүтээлгын, саарhан, бусад зарим түхэлэй продукци үйлэдбэрилгын түсэб дүүргэгдэбэ.

Арадай хэрэглэмжын олонхи эд бараан, тусхайлбал, пумаажан бүдүүдые, оёмол зүйлнүүдые, арhан гутал, мяха, колбасагай зүйлнүүдые, загаhаар буйлуулагдаhан эдеэ хоол, малай тоhо, сагаан эдеэ, шаажан-шабар амhартануудые, радиоприемно түхеэрэлгэнүүдые, телевизорнүүдые, хүнгэн автомобильнуудые, мебель бүтээн гаргалга түсэбөөр хараалагдаhан хэмжээндэ хүргэгдэhэн байна.

Нефть олзоборилхо, барилгын модо бэлдэхэ, синтетическэ дабирхай болон пластмасса, химическэ утаhа, химическэ түхеэрэлгэнүүдые, мал ажалай ба тэжээл үйлэдбэрилгын машина, түхеэрэлгэнүүдые, цемент, дотор болон гадар нэхэмэл хубсаhа, ноохон, улпан ба торгон бүдүүдые, үрэ жэмэсэй — овощой консервэнүүдые үйлэдбэрилхэ даабаринууд дүүргэгдээгүй.

Баталагдан абтаhан договорнуудтай, нарядуудтай зохилдуулан, продукци үйлэдбэрилхэ ба эльгээхэ түсэбэй дүүргэлтэ hайжараа. Гэбэшье договорой уялганууд үшөөл дүүргэгдэнэгүй. Нүүрhэнэй промышленностиин, Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгын, Ойн, целлюлозо-саарhанай ба модо болбосоруулгын промышленностиин, Үрэ жэмэсэй-овощой ажахын министерствэнүүдэй нэгэдэлнүүд болон предприятинууд горитой ехэ гээгдэлдэ орохон байха юм. Зарим үйлэдбэрилгын нэгэдэлнүүд, предприятинууд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха, нөөсэлгэнүүдые хэхэ талаар даабаряа дүүргэбэгүй, муу шанартай продукци гаргаба.

Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын түлөө социалис мүрысөөнэй үедэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлнэ.

(ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум нигэжэ тогтооно: Совет Социалис Республиканuудай Союзай арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй хоёрдохи сессиие 1984 оной ноябриин 27-до Москва хотодо зарлаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ЧЕРНЕНКО.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.

1984 оной октябриин 24.

СЭВ-эй СЕССИИН ЗАСЕДАНИДА ОШОБО

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов түрүүтэй совет делегаци Гавана ошохые октябриин 27-до Москваhаа мордобо. Экономическа Харилсан туhалалсалгын Соведэй сессиин XXXIX заседанида тэрэ хабаадаха юм.

Аэродром дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Г. А. Алиев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачев, бусад тусхай тушаалтад делегациие үдэшөө.

(ТАСС).

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх октябриин 27-до Советскэ Союзhаа мордобо. КПСС-эй ЦК-гай болон Совет правительствын уряалаар албанай хэрэгээр тэрэ манай орон ерэhэн байгаа.

Аэродром дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Г. В. Романов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитонов, бусад тушаалтад тэрэниие үдэшэhэн байна.

(ТАСС).

ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАБА

ПСКОВ. Октябриин 27. (ТАСС). Ажахын ба соёлой байгуулалтада Псковой ажалшадай туйлаhан амжалтануудай, революционно хүдэлөөндэ ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ немец-фашис булимтарагшадта эсэргүү тэмсэлдэ аша габьяатай байhанай түлөө энэ хото Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаба.

Үндэр дээдын шагналые Псковто барюулалгада зорюулагдаhан партийна, совет ба ниитын эмхинүүдэй, ажалшадай коллективүүдэй түлөөлэгшэдэй баярай суглаан мүнөөдэр эндэ болобо.

Суглаарагшадта халуунаар угтагдажа, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. В. Зимянин суглаан дээрэ үгэ хэлээ. Суглаарагшадай альга ташалга доро тэрэ хотын туттa шагнал зүүлгэhэн байна.

КПСС-эй ДОКУМЕНТНҮҮДЭЙ СУГЛУУЛБАРИ

КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институдай бэлдэhэн «КПСС съездүүдэй, ЦК-гай конференцинүүд болон пленумүүдэй тогтоолнууд болон шиидхэбэринүүд дотор» гэжэ юhэдэхиеэ хэблэгдэжэ байhан суглуулбариин дүрбэдэхи боти барлагдан гараба. 1926 оной апрельhээ эхилээд, 1929 оной октябрь болотор хугасаанай партиин эгээл шухала документнүүд тэрээндэ оруулагданхай.

Социалис индустрижүүлгэтэй, хүдөө ажахые коллективизацилгатай, соёлой хубисхалые хүгжөөлгэтэй холбоотой теоретическэ асуудалнуудые партиин яажа табидаг байhые тус ботидо оруулагдаhан документнүүд харуулна. Эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө, бусад оронуудай ажалшадтай интернациональна холбоо үргэдхэхын ба бэхижүүлхын түлөө, марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури дээрэ уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй зэргэнүүдые жагсаахын түлөө партиин эдэ жэлнүүдтэ ябуулhан тэмсэл документнүүд дотор баhал харуулагдана.

Политическэ литературын хэблэлдэ ном барлагдан гаргагдаа.

(ТАСС).

Агуу Октябриин хүндэлэлдэ

ХЭЛЭhЭНДЭЭ ХҮРӨӨ

...гаран центнерээр ехэ hүн тушаагдаад байна.

Тэрэшэлэн совхозой бүхы 30 hаалишадай 19-ынь тус тустаа абаhан социалис уялгануудаа баhал болзорhоонь холо урид бэелүүлжэ шадаа. Тэдэнэр байгша ондо үнеэн бүриhөө 1950 килограммhаа бага бэшэ hү hааха гэhэн социалис уялгаяа дүүргэжэ, мүнөө тус бүридөө үнеэн бүхэнhөө 2000 килограммhаа дээшэ hү абаад байна. Жэшээлхэдэ, Түгнын фермын түрүү hаалишан Александра Константиновна Басова жэлэй юhэн hарада үнеэн бүхэнhөө 2593 килограмм hү hаагаа. Мүн жэл бүхэндэ hайн үрэ дүн туйладаг тэндэхи hаалишад Людмила Дмитриевна Болдырева, Александра Титовна Лоскутникова, Галина Афанасьевна Горовец, Нина Николаевна Колбик, Любовь Георгиевна Братенькова, Полина Калистратовна Масликова гэгшэд жэлэй үнгэрhэн үе соо үнеэн бүриhөө тус тустаа 2250—2380 хүрэтэр килограмм hү hаанхай.

Ажахы дотор юhэн hарада үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2110 килограмм hүн абтаа гэхэ гү, али жэлэй түсэбhөө 118 килограмм ехэ hүн hаагдаба.

Эдэ амжалтануудай эшэ үндэhэн хаанаhаа эхитэйб гэхэдэ, нэн түрүүн намар-үбэл-хабарай үедэ үнеэдтэ үбhэ тэжээлые hайнаар буйлуулжа, шанаржуулжа эдюулхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдаhанhаа болоно. Жэшээнь, эндэ дүршэлтэй механизатор коммунист И. М. Киреевэй хүтэлбэрилдэг тэжээл буйлуулгын цехэйхид ехэ үүргэ дүүргэнэ. Мүнөөшье бүри үнгэрhэн сентябриин тэнгhээ хойшо тэжээлэй цех дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдэнэ. Энэ тэжээл эhээдэг, буйлуулдаг оньhон түхеэрэлгэнүүдые А. И. Засенко хүдэлгэнэ. Мүн цехэй хүдэлмэришэд В. А. Парфенова, Г. И. Волчкова гэгшэд hолоомо таhалгаряагүй хэршэдэг юм.

Тусхайлбал, хэршэгдэhэн hолоомон тусхай амhартануудта хэгдэжэ, халуун уhа, ууралаар дэбтээгдэдэг, дээрэнь дабhан, мочевинэ, үйрүүлэгдэhэн талхан нэмэгдэдэг. Ингэжэ буйлуулагдаhан тэжээл үнеэдтэ сентябриин тэнгhээ эдюулэгдэжэ захалаад, июниин тэн болотор, бэлшээриин ногооной hайн гаратар үгтэдэг гээшэ. Гадна үнгэрэгшэ зундаашье гансахан хээрын бэлшээридэ найдаад байгаагүй, зуhалан дээрэнь талха таряа буйлуулжа, үнеэдтэ нэмэлтэ тэжээл эдюулээбди. Август hарада, сентябриин эхеэр үнеэн бүридэ үдэрэй 500 грамм талхан үгтэдэг байгаа. Тиихэдэ намаршаг тээ үнеэдтэ таряалан дээрэhээ зелёнкын ногоо сабшажа үгөөбди.

Хэрбээ энээнhээ урагша фермэнүүдтэ hаалишад тус бүридөө боошхонууд соо гаряа талха халуун уhанда хэжэ, бурдууг болгоод эдюулдэг байhан hаань, байгша оной үбэлжэлгын эхинhээ хойшо тэжээлэй түбэй цехтэ — нэгэ газарта тиимэ бурдууг буйлуулха оньhон түхеэрэлгэ тодхоод хүдэлгэжэ эхилхэмнай. Буйлуулагдаhан бурдууг соонь элдэб шэмэтэ бодосууд, микро болон макро зүйлнүүд холигдохо, бүхы заабариин ёhоор бэлдэгдэхэ байна.

Энээнэй ашаар үнеэдэй hү нэмэ үшөөл дээшэлүүлэгдэхэ, hаалишадташье хүнгэн боложо үгэхэ зэргэтэй.

Үнгэрhэн сентябрь hарада совхоздо үнеэн бүриhөө дундa зэргээр 230 гаран килограмм hүн hаагдаа hаань, октябрьда тэрээнhээ үшөө ехые hааха арга боломжо бии. Тиигэжэ жэлэй hүүл болотор манай фермэнүүд түсэбhөө гадуур үшөө 2500 центнерhээ бага бэшэ hү hаахын түлөө мүрысэжэ, шэнэ хүсэтэйгөөр хүдэлжэ байна.

В. РЫЧКОВ,
Мухар-Шэбэрэй районой «Эрдэм» совхозой директор.

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ ҺУРАЛСАЛ

ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРБЭ

Мухар-Шэбэрэй районно партийна, комсомолой политическэ болон ажалшадай экономическа һуралсалай шэнэ жэл байгша оной октябриин 15-да эмхитэйгээр эхилбэ. Энэ үдэр районой үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэд, партиин райкомой болон комсомолой харюусалгата тушаалтад промышленна предприятинуудай, колхоз, совхозуудай болон эмхи зургаануудай партийна организацинуудта үнгэргэгдэһэн һургуулинуудай хэшээлнүүдтэ байлсахаяа ошоод, методическа туһаламжа үзүүлээ. Тэрэ үдэшэлэн «Одон» совхоздо партийна, комсомолой, экономическа һуралсалай һургуулинуудта түрүүшын хэшээлнүүд үнгэргэгдөө. Ажахын парторганизациин марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха Хүсөөтэ һууринай һургуулида 17 коммунист һураха байна. Энэ һургуулиие совхозой парткомой секретарь Г. Ж. Шалбаев хүтэлбэрилхэ юм.

«Үндэр бүтээсэтэй, ашаг үрэтэй ажал—хүн бүхэнэй, ажалша бүхы коллективүүдэй патриотическа нангин уялга» гэһэн темэдэ зорюулагдаһан хэшээл партийна организациин коммунистнуудай хабаадалгатайгаар үнгэргэгдөө. Энэ асуудалаар нүхэр Г. Ж. Шалбаев һонирхолтой тайлбари хэлэжэ үгэһэн байна. Һүүлээрнь энэ темээр сугларагшадай дунда һонирхолтой хөөрэлдөөн болоо. Арбан нэгэдэхи табан жэлые ашаг үрэтэйгөөр үнгэргэхын тула совхозой хүдэлмэрилэгшэд юу хэхэ ёһотойб, яажа хүдэлөө һаа, түсэб, уялгануудаа заатагүй дүүргэхэб гэһэн асуудалаар олохон һурагшад өөһэд өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые хэлэһэн байна.

— Үнэхөөрөөшье энэ табан жэлэй дүүргэлтэ бидэнэрһээ сэхэ дулдыдаха байна. Теэд маанарай ажалда дутуу дунданууд олон дайралдаһаар. Манай бригада малай байрануудые саг соонь, һайн шанартайгаар заһабарилхын түлөө оролдохо ёһотой. Хэды оролдоошье һаамнай, барилгын модонһоо эхилээд лэ юумэмнай ходо дуталдана. Тэрэнэй хажуугаар зайн гал унтаржа, ажалдамнай ехэхэн һаад ушаруулна. Эдэ бүгэдэ манай хүдэлмэридэ нилээд тойбо татана. Үшөө юун тухай хэлэхэб гэхэдэ, совхозой хүдэлмэрилэгшэд хубиингаа малһаа абтаһан продукциингаа үлүү гараһыень гүрэндэ тушаадаг гуримтай. Теэд һү, мяха, нооһо абахын тула тэжээл хэрэгтэй гээшэ ааб даа. Энэ шухала асуудал мүнөө болотор шиидхэгдээдүй байһаар. Ажахын зарим хүдэлмэрилэгшэд үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абаха участок үгы. Энэ хэрэгые зүбөөр шиидхэхын орондо совхозой дирекци сомоной Совет хоёр бэе бэе дээрээ хаялсажа байдаг. Ушар тиимэһээ тэрэниие шиидхэхээр саг хүрэжэ ерээ, — гэжэ барилгашадай бригадын гэшүүн, коммунист П. Ц. Цыбиков хэшээлэй үедэ мэдүүлээ.

Түрүүшын хэшээл үнгэргэлгэдэ дайралдаһан дутагдалынь юун байгааб гэбэл, эндэ сугларагшад оройдоошье түхеэрэгдээгүй кабинет соо хэшээлээ хэжэ гараа. Һуралсалай жэлэй түрүүшын энэ шухала темые гүнзэгыгөөр шудалхын тула хэрэглэгдэхэ стендын, диаграммын, ажахын экономико, түсэбэй дүүргэлтэ харуулһан плакадай, партийна, комсомолой болон экономическа һуралсалай энэ жэлэй түсэбэй үгы байһандань ехэл халагламаар.

Зарим һурагшад түрүүшынгээ хэшээлдэ бэшэхэ тетрадьгүй хүрэжэ ерэһэн байгаа. Саашадаа совхозой парторганизациин марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һургуулиин коммунистнууд саашанхи хэшээлнүүдтээ дүүрэн бэлэдхэлтэй, хүсэд харюусалгатай бейха аабза гэжэ найдагдана.

Эндэ үгэ хэлэһэн КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой секретарь Н. Т. Хабалов хэшээлэй шанар һайжаруулха асуудалда дэлгэрэнгыгээр тогтоо.

Д. ДОНДОКОВ.

ЗАЛУУ ХОНИШОН

Балбар Чимитов гэжэ нюргаар дунда зэргын аад, шурбэһэлиг хүдэр бэетэй залуу хүбүүнтэй энэ зун Хоринск посёлогто үнгэргэгдэһэн «сурхарбаанай» найр дээрэ уулзагша һэмди. Тиихэдэ тэрэнэй адуун һүрэг сооһоо шэлэн барижа һурғаһан тэршээ аад, эмниг зандаа шахуу морин урилдаанда табигдажа, хорёод хурдан солгёо моридой дундаһаа бултыень ахижа, түрүүшын һуури эзэлһэн байха юм.

— Һү, харыш, Чимидэй Балбарай хээр морин түрүүлжэ, хазаар даран ябанал, — гэжэ бидэнтэй зэргэлээд байгшадай нэгэн хашхарха тооной хэлээ бэлэй.

— Үгы даа, ондоо морин ха, — гэбэ нүгөөдэнь.

— Балбарай эмниг хэбэртэй. Жолоогынь баригша хүбүүнэй малгайнь эгээл Балбарайхида адли, — гэжэ хажуудамни дурамбайгаар шэртэжэ байһан наһажаал үбгэн дуугараадхиба.

Иигэжэ хөөрэлдэһөөр байтарнай хурдан хүлэгүүд хойно хойноһоо һубарилдан хүрэжэ ерэбэ. Үнэхөөрөөшье, хамагай түрүүндэ Балбарай һурғаһан, заһаһан хурдан хүлэг бусадһаа холо түрүүлэн ерээ һэн. Түрэл Буряад ороной Россин гүрэндэ һайн дураараа нэгэдэн ороһоор 325 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан «Сурхарбаанда» хурдан гүйдэлтэй моридой урилдаанда Балбар Чимитовэй хээр бултаниие ахин ерэжэ, эзэнэйнгээ нэрэ солые нютаг нугадаа үшөө дахин суурхуулаа һэн.

Хонишон солотой Балбар Чимитов 1977 ондо Хориин 1-дэхи дунда һургуули дүүргээ һэн. Удаань 12-дохи СПТУ-да һуража, автомашинын жолоошоной мэргэжэлтэй болоо. Тэрэнэй һүүлээр Совет Армиин зэргэдэ уялгата албанда татагдаа һааб даа. Тэрэнээ дүүргэжэ ерэмсээрээ баһал түрэл совхоздоо ажаллажа захалаа. Шофёроор хүдэлхэ хэды дуратай байбашье һаа, эсэгынгээ мэргэжэл шэлэжэ абаад, хонишон болобо.

Балбарай эсэгэ Цыдендоржи Чимитов хадаа ажахы дотороо, айл аймаг соогоо мэдээжэ болоһон суута хонишодой нэгэн байһан, ажалайнь габьяа үндэрөөр сэгнэгдэһэн байха.

Мүнөө хүбүүниинь эсэгынгээ үзүүлһэн этигэл найдабариие гүн сэдьхэлһээ харюулжа ябана.

Энэ жэлдэ ахалагша хонишон Балбар Чимитовэй даадаг бригадын гэшүүд 100 эхэ хонид бүхэнһөө 95 хурьга түлжүүлһэн, хонин бүриһөө 3,4 килограмм нооһо хайшалһан байна. Тиигэжэ районой залуу хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа, Балбар Чимитов Болгариин Арадай Республика аяншалха путёвкоор шагнагдаа һэн.

— Болгари һайхан орон соогуур аяншалжа ябахадаа, тэндэхи хүн зоной манай баатар зоригто совет сэрэгшэдээр омогорхон байхыень харахадаа, одоо баярлаа һэм даа. Тиихэтээ зэргэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай илаһаар 40 жэлэй ойе заатагүй ажалай эрхим бэлэгээр угтаха гэһэн хүсэл эрмэлзэлэй түрэһэниинь мэдээжэ ааб даа.

Мүнөө Анаагай совхозой 3-дахи отделениин ахалагша хонишон Балбар Чимитовэй харууһалдаг эхэ хонид искусственна аргаар урүжүүлэгдэнхэй, тарган тобир үбэлжэлгын шэнэ хаһые угтажа байнхай. Түс бригадын хонишод ерэхэ жэлдэ хонин бүриһөө хурьга түлжүүлхэ, нооһо абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа байна.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.

Хориин район.

СЭЛЭНГЫН РАЙОНДО

ҺАНАЛАА НЭГЭДҮҮЛГЫН МИТИНГ

Капиталис дарлалтада эсэргүү бодоһон Британиин горнягуудтай һаналаа нэгэдүүлэн, Галуута-Нуурай шахтёрнууд тусхай митингдэ сугларба.

— Хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлдэ капиталис гүрэнүүдэй пролетариат хаа хаанагүй бодоно, — гэжэ Галуута-Нуурай шахткомой түрүүлэгшэ Ю. А. Курьянов митинг нээхэдээ хэлэбэ. Британиин горнягууд олон һарын туршада эрэлхэгээр тэмсэжэ байна. Тэдэнэртэй һаналаа нэгэдүүлһэн совет шахтернууд дуугаа үгэе.

Нүүрһэ малтадаг комплексын бригадын хүтэлбэрилэгшэ, Буряадай АССР-эй габьяата шахтер В. С. Мозаров митинг дээрэ иигэжэ хэлэбэ: «Манай гүрэндэ арад зон—өөрынгөө хуби заяанай эзэн. Совет Конституци хүн бүхэндэ хүдэлхэ, амарха эрхэ олгоһон байна. Социалис демократиин гайхамшагта энэ туйлалтые бидэнэр сэгнэжэ, омогорхон ажалланабди. Бидэнэртэ һайнаар ажаллаха, амарха бүхы эрхэ байгуулагданхай. Харин тиихэдэ Британиин горнягууд өөрынгөө юрын эрхын түлөө бодожо, мүнөө шахардуу байдалда ороод байна. Тиигэжэ туһаламжа болгон, нэгэ үдэрэй салингай хахадые тэдэнэртэ дамжуулха дурадхал оруулнаб».

Митинг дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэдынь бусад энэ дурадхалые дэмжэбэ.

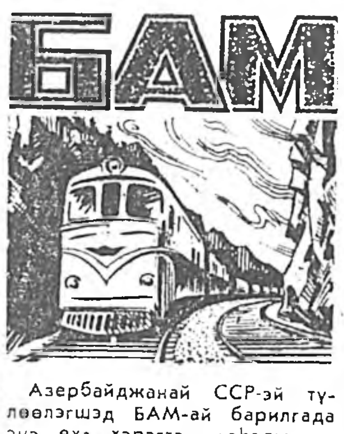
БОЛЗОРҺОО УРИД

Нүүрһэнэй Холбооложоной уурхайн түрүү экскаваторщигуудай нэгэн коммунист Анатолий Кузьмич Шевченкын бригада ажалай жэшээтэ илалта туйлаба. Байгша оной арбан һарын түсэб болзорһоо урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур ноябриин 7 болотор 200 мянган кубометр малталга хэхэ угтамжын уялга абаба.

Н. НАМСАРАЕВ.

БАМ

АНГОЯ СТАНЦИ БАРИЖА ЭХИЛБЭ

Азербайджанай ССР-эй түлөөлэгшэд БАМ-ай барилгада энэ ехэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубита эдэбхитэйгээр оруулалсана. Тэдэнэр БАМ-ай Эрхүүгэй участогта Улькан станци барижа, эрхим сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада тушаагаа бэлэй. Эдэнэй уран гараар бодхоогдоһон байрын гэрнүүдтэ түмэр замшад ажаһууна, түмэр зам ашаглана. Улькан станциин вокзал Эрхүүгэй участогай эгээл гоё һайхан вокзалнуудай нэгэн мүн. Улькан станцида баригдаһан дунда һургуулиин, магазин болон столовонуудай барилганууд олоной анхарал татадаг юм.

— Азербайджанай барилгашад Улькан станциин объектнүүдые эрхим шанартайгаар, богони болзорой туршада барижа, һайн сэгнэлтэтэйгээр тушаажа, түмэр харгы ашаглаха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсаа,— гэжэ Северобайкальскын түмэр замай отделениин начальник А. К. Погребной хэлэнэ.

Азербайджанай барилгашад Буряадай участогта Ангоя станци бариха юм. БАМ-ай 467-дохи километртэ Азербайджанай булэг хүдэлмэришэд бууба. Эдэнэр байрын гэрнүүдые, саад, ясли, һургуули, вокзал болон бусад объектнүүдые эндэ бодхоохо юм. Азербайджанай барилгашад Ангоя станциин барилгада 14 миллион түхэриг ашаглаха даабаритай. Эдэнэр тон харюусалгатай барилга даажа абахадаа, даабарияа саг болзортонь дүүргэхээр Азербайджанай ССР-эй түлөөлэгшэд шиидэнги: Агуүехэ Октябриин ойн баярай ажалай вахтада жагсаһан эдэнэр Ангоя станциин барилгануудта мүнөө эрхимээр хүдэлнэ.

П. БАЙРАЧНЫЙ,
хүдөө бэшэгшэ.

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ

Республикын Эдеэ хоолой промышленностиин министерствын предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Селенгинск посёлогой хилээмэнэй 8-дахи заводой коллектив байгша ондо хоёр удаа түрүү һуури эзэлһэн юм. Үнгэрһэн юһэн һарын түсэб энэ предприятида сүм дүүргэгдээ.

Заводой дүрбэн гол цехтэ хилээмэнэй болон кондитерска гушан янзын зүйл гаргагдадаг. Бэрхэ шадабаритай мэргэжэлтэдэй бэлдэһэн элдэб янзын кекс, рулет, бисквит гэхэ мэтэ саг үргэлжэ эндэхи хүн зондо наймаалагдажа байдаг.

Кондитерска болон хилээмэнэй зүйлнүүдэй хоёр цех завод соогоо түрүүлнэ. Ажалай ветеран Галина Михайловна Серебренникова, бригадир Нина Михайловна Бурлакова гэгшэд хилээмэ, бүүлхэ барихадаа, шанарай түлөө оролдоно, хэзээдэшье һайн шанартай продукци гаргадаг гэжэ алдаршадаг.

Гэхэһээ гадна бригадын гэшүүн зүүн зүгэй амтан эдеэ хоолой дээжэ—курабье, козинаки үйлэдбэрилдэг болохо, худалдан абагшадые баясуулдаг. Кондитер Галина Карповна Попова халаан бүриингөө даабариие саг үргэлжэ 10 — 15 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг, урагшаа һанаатай хүнүүдэй нэгэн юм. Тиихэдэ Н. Дубровина, В. Зайцева, М. Герасимова болон бусадшье оролдосото ажалайнгаа ашаар коллектив соогоо хүндэтэй болонхой. Эдэнэй бариһан амтатай хилээмэнэй түлөө посёлогой хүн зон баяр баясхалан хүргэжэл байдаг.

Агуу Октябриин хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан тус заводой коллектив жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 3 мянган түхэригэй продукци гаргаха, 4500 түхэригэй 5 тонно кондитерска зүйлнүүдые наймаанда гаргаха гэһэн зорилго абанхай.

М. СУТУРИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хүдэлмэрилэгшэ Г. М. Серебренникова.

Авторай фото.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Ургасын абтаад байхада...

Байгша оной октябриин 22-ой мэдээгээр республикын колхоз, совхозуудта бүхыдөө 386—324 гектарта тараан хуряагдаад, имагтал Яруунын, Захааминай, Хойто-Байгалай,' Загарайн районуудһаа бэшэн, бүхы тарягаа хуряажа дүүргээд байба.

Ажахын тоогууд дээрэ бүхыдөө 4.088.680 центнер ороогоһон буулгагдаад байна гэхэ гү, али тарялангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 10,6 центнер ургаса хуряагдаа. Мухар-Шэбэрэй, Хурамхаанай, Түнхэнэй, Кабанскын, Баргажанай районуудта гектар бүриһөө 11,2 центнерһээ 14,6 центнер хүрэтэр тараан абтанхай. Тиихэдэ Сэлэнгын, Захааминай, Яруунын, Бэшүүрэй районууд эгээл бага гэхэ гү, али гектарай 6,9—8,3 центнер хүрэтэр ургаса абаһан байна.

Энэ үе соо республикын ажахынууд гүрэндэ (урьһаар абаһан ссуда бусаалгатаяа) хамта 62161 тонно таряа худалдажа, түсэбөө 72 порцент дүүргээд байгаа. Баргажанай районой ажахын 1400 тонно таряа тушааха түсэбтэй һаа, тэрэнээ 5157 тоннодо хүргэжэ, даабаряа 3,2 дахин үлүүлээ. Хурамхаанай район түсэбөө баһал 3,7 дахин үлүүлэн дүүргэбэ. Кабанскын, Хяагтын, Улаан-Үдын, Хэжэнгын, Хориин районууд гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө амжалтатай дүүргэнхэй.

Бүхыдөө 14,4 мянган гектарта хартаабха малтагдажа, 1.033.740 центнер гэхэ гү, али гектарай 74,9 центнер ургаса абтаа. Бэшүүрэй, Кабанскын, районууд эгээл ехэ гэхэ гү, али гектарай дунда зэргээр 94,1—97,3 центнер хартаабха абаа. Харин Хэжэнгын, Яруунын районуудта гектарай миил 25,6 центнер Сэлэнгын райондо—34,7, Прибайкалида—43,9 Захааминай, Түнхэнэй, Хориин районуудта—50—51,5 центнер хартаабха гектар бүриһөө абтаһан байна.

Олонхи колхоз, совхозууд хартаабха гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэбые үлүүлээ. Хамтадаа 50,4 мянган тонно хартаабха тушаагдажа, түсэб 110 процент дүүргэгдэбэ. Хурамхаанай район 300 тонно хартаабха тушааха даабаряа 788 тоннодо хүргөө. Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын, Улаан-Үдын районууд эгээл ехэ, түс түстаа 7690 тоннoһоо 10,4 мянга хүрэтэр тонно хартаабха худалдаһан байна.

Республика дотор 1947 гектарта огородой эдеэнэй ургаса хуряагдажа, хэмта 271.279 центнер овощ абтаба. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 139,3 центнер ургаса хуряагдаа. Хяагтын райондо эгээ ехэ—гектарай 206,2 центнер, Кабанскын болон Мухар-Шэбэрэй районуудта гектарай 194,3—198,1 центнер овощ суглуулагдаа. Зэдын, Хойто-Байгалай, Баргажанай районууд тон бага, гектарай 47—77 хүрэтэр центнер овощ абаа.

Бүхы дээрээ 17—131 центнер овощ бэлэдхэлэй пунктнуудта оруулагдажа, жэлэй түсэб 63 процентдэ хүргэгдөө.

Энэ жэлдэ колхоз, совхозууд 302,6 мянган тонно һолоомо бэлэдхэхэ түсэбтэй һаа, мүнөө оройдоол 89,7 мянган тонно суглуулжа абаа гэхэ гү, али даабаряа һаял 30 процентдэ хүргэбэ. Харин нёдондо энэ үедэ энээнһээ хоёр дахин ехэ һолоомон һүрилэгдөөд байгаа. Захааминай районой ажахынууд лэ һолоомо бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Илангаяа Баргажанай, Зэдын, Хяагтын, Сэлэнгын, Бэшүүрэй районуудта тарялангай һолоомо соможо, зөөжэ абаха хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана.

РЕСПУБЛИКЫН АЖАХЫНУУДАЙ ГҮРЭНДЭ ТАРЯА, ХАРТААБХА, ОВОЩ ХУДАЛДАХА ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ

1984 оной октябриин 22-ой мэдээгээр
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Районууд	Тараан		Хартаабха		Овощ
Хурамхаанай	3,7	дахин	2,6	дахин	86
Баргажанай	3.2	дахин	169		77
Хориин	193		173		103
Кабанскын	165		105		68
Хэжэнгын	112		182		72
Хяагтын	111		105		59
Улаан-Үдын	102		128		72
Загарайн	85		140		50
Түнхэнэй	78		91		52
Мухар-Шэбэрэй	66		115		91
Бэшүүрэй	56		76		33
Сэлэнгын	44		102		47
Яруунын	22		10		9
Зэдын	4		2,6	дахин	29
Прибайкалиин	—		84		51
Хойто-Байгалай	—		119		100
Баунтын	—		—		20
Республикада бүхыдөө	72		110		63

АДУУШАДАЙ АМЖАЛТА

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн гурбан жэл юһэн һарын дүнгөөр манай совхозой адуушад эрхим үрэ дүн туйлаба.

Тусхайлбал, дүрбэн жэлэй түсэбэй Ĉһоор бүхыдэнь 1180 гаран унага абажа түлжүүлхэ байһан һаа, үнгэрһэн үе соо 1238 унага томо болгоод, түсэбөө 117 процент дүүргэбэ. Ондоогоор хэлэбэл, энэ табан жэлэй түсэбэй тоодо 200 унагад абтаад, бүхыдэнь арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ хубитаяа оруулоа.

Энэмнай үнэн шударгы, энэ һалбариие хүгжөөхыч түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо ябадаг ажахын бэрхэ адуушад Б. Р. Гончиков болон У. Р. Дымпилов гэгшэдэй, мүн тэдэнтэй суггаа хүдэлдэг нүхэдэй ажалай габьяа болоно. Жэшээлхэдэ, һүүлэй жэлнүүдтэ адуушад тарялангай газар даажа абаад, хабар гүүнүүдэй унагалха үедэнь тэрэ зеленкын һуурида оруулжа адуулдаг.

Б. ГОМБОЖАПОВ,
Захааминай районой Далахайн совхозой ахамад зоотехник.

Агуу Октябриин 67 жэлэй ойдо

ДЭЛХЭЙН ХҮГЖЭЛТЭ ДЭБЖЭЛТЭДЭ ОКТЯБРИИН ҮЗҮҮЛҺЭН НӨЛӨӨ

Мүнөө үеын хүгжэлтэ дэбжэлтэ эртэ урдын сагһаа эхитэй. Тэрэнэй түүхэ ганса нэгэ мянган жэл бэшэ. Харин Октябриин революциин илаһаар оройдоо жаран долоон жэл гүйсэхэнь. Эдэниие сасуулхаар гээшэ гү? Тиигэбэшье Октябрь тухай хэлэхэдээ, тэрэниие бүхэдэлхэйн хүгжэлтэ дэбжэлтын түүхэдэ шэнэ шатые нээһэн үйлэ хэрэг гэжэ нэрлэдэгнэй гүнзэгы үндэһэтэй.

Социалис хүгжэлтэ дэбжэлтэ хадаа миин «үнгэрһэниие дабталга» бэшэ гэжэ тэмдэглэе. Дэлхэйн эрдэм болон соёлой жасада ганса тоогой талаар горитой нэмэри тэрэ оруулаагүй, миин ганса хүнүүдэй хоорондохи харилсаануудые хубилгаагүй, зүгөөр тон шэнэ, эрид зоримгой хубилалтануудые оруулаа. Эдэ хубилалтануудынь ямарнууд гээшэб?

Нэн түрүүн социализм ажалые дарлалтаһаа, экономическа эмхигүй, зүндөө бүтэлтын гуримһаа сүлөөлөө. Манай орондо ажал хадаа ниитын дэбжэлтые түргэдхэдэг асари ехэ хүсэн болонхой. Энээниие батадхаһан нэгэл жэшээ дурдая. Индустриализациин бэрилгонуудые шиидхэхын, мүнөө үеын промышленностиин үндэһэ һуури байгуулхын түлөө капитализм ганса нэгэ зуун жэл соо оролдоо бэшэ. Зүгөөр Совет орон энэ айхабтар орёо зорилгые оройдоо арбин жэлэй туршада шиидхэһэн байха юм.

Ехэ индустри байгуулгые Советскэ Союз 20-ёод онуудай һүүлээр, 30-аад онуудай эхеэр эхилһэн юм гээд һануулһуу. Тэрэл үеһөө совет табан жэлнүүд эхилһэн түүхэтэй. Үрэ дүнгүүдынь мэдээжэ. Гээгдэнги хүдөө ажахы эрхилдэг орон байһанаа Советскэ Союз агуу ехэ индустриальна гүрэн түрэ болоһон байгаа. Мүнөө дэлхэйн промышленна үйлэдбэриин табадахи зүйл бүхэндэ «СССР-тэ хэгдэһэн» гэжэ тэмдэг олохот. Атомна реакторнууд болон һүүлшын үеын ЭВМ-үүд, космическа онгосонууд болон мүнөө үеын авиалайнернууд, промышленна рободууд болон уян нугархай автомат үйлэдбэринүүд, лазерна түхеэрэлгэнүүд болон уридлан тодорхойлогдоһон шанар шэнжэтэй материалнууд —эдэ бүгэдые совет индустри бүтээн гаргана ха юм.

Ажалые сүлөөлхэ асуудалые Октябрь арадай оюун бэлигэйнь сүлөөлгэтэй таһаршагүй холбоотойгоор шиидхэһэн байна. Дарлагша ангинууд ажалша хүнүүдые хүсөөр баадхаһаа гадна тэдэниие ухаан бодолой талаар хүсэрхэн дарладаг бэлэй. Эрдэм мэдэсэдэ, соёл гэгээрэлдэ юрын ажалша хүнүүдэй эрмэлзэлые хизаарладаг, худал хуурмаг үзэл бодол, ойлгомжонуудые нэбтэрүүлдэг байһан. Социализм ажал соёл гэгээрэл хоёрые нэгэдхээ, ажалшадта эрдэм һургуулиин үзэгдөөгүй үргэн ехэ арга боломжонуудые олгоо гээшэ.

Байгша оной эхиндэ һургуулиие шэнэлэн хубилгалгын проектые бүгэдэ арадаараа зүбшэн хэлсээ һэмди. Тэрэмнай залуушуулай бүгэдэ ниитын, уялгата дунда һуралсалые мэргэжэлэй һургууляар нэмэхэ гэһэн гол гүнзэгы удхатай юм. Энэмнай юуб гэхэдэ, дунда һургуулиие дүүргэгшэ бүхэн саашадаа дээдэ һургуулидашье, ажалдашье орохо байг—болбосоролойнгоо аттестадтай хамта мүнөө үе сагай эрдэм техникын дэбжэлтын эрилтэнүүдтэ харюуцсама мэргэжэлтэй болоһон тухай үнэмшэлгэ абаха байна ха юм.

Октябрь арад зондо эрдэм мэдэсын, соёлой ехэ баялигуудта үргэн харгы нээһэн гээшэ. Энэнь хэзээдэшье буурашагүй удха шанартайл. «Агуу ехэ Октябриин түүхэ» гэжэ олон ботитой монографи бэлдэжэ байхадамни, тэрэ үеын дабтагдашагүй гэршэнүүд болохо олон мянган документнүүд үзэгдээ, шэнжэлэгдээ гээшэл һэн. Эдэнь—хүдэлмэришэдэй таряашадай, фронтһоо бусаһан солдадуудай бэшэгүүд, митингнүүд дээрэ абтаһан тогтоол тобшололнууд, суглаануудай протоколнууд, элдэб уряанууд, газетэнүүдтэ хэблэгдэһэн материалнууд гэхэ мэтэ. Хүн зоной һанаве юун зобооноб, юунэй түлөө тэдэнэр революцида хабаадалсааб гэжэ эдэ документнүүдһээ бодомжолхоор, ойлгохоор лэ һэн. Петроградай Путиловска заводой профсоюзай комитедэй революциин түрүүшын үдэрнүүдтэ баталан абаһан шиидхэбэриин миниин ухаан сэдьхэлдэ гүнзэгыгээр хадуугдаһаниинь һананаб.

Тогтоол доторнь путиловецүүдэй үхибүүдтэ... хүгжэмэй һургуули эмхидхэхэ тухай хэлэгдэһэн байгаа. Эбдэрэл һандаралга, эдихэшье юумэ үгы һэн, гэр байраа дулаасуулха арга үгы, үбшэн тахал таранхай байгаа, зүгөөр Петроградай металлистнууд үхибүүдэйнгээ хүгжэмдэ һураха тухай бодомжолжо, һанаагаа зобожо байгаа ха юм. Хүдэлмэришэ хүнэй соёл культурада эрмэлзэл иимэ бэлэй!

Энэ заводой хүдэлмэришэдэй ондоо шиидхэбэриень һананаб. Революциин мэтэр һүүлээр байгуулагдаһан дотоодын хэрэгүүдэй арадай комиссариадта путиловецүүдые эльгээхэ тухай эндэ хэлэгдэһэн байгаа: түрүү хүдэлмэришэд шэнэ засагай энэ захирганай ажалтанай гол хубинь болоо бэлэй. Иигэжэ гүрэн түрын хэрэгүүдые эрхилэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гэһэн ажалша хүнүүдэй эрмэлзэл бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ эхилһэн бэлэй. Октябриин эхи табиһан арадай засагай шэнжэ маягынь манай үедэ улам гүнзэгырөө, үдэр бүриин ажабайдалда эли тодоор харагдажа байдаг гээшэ. Энэ засагые Советүүд, гүрэн түрын засагай эгээ үргэн олон түлөөлэгшэдэй зургаанууд олон миллион эдэбхитэдэ тушаалэн бэелүүлнэ.

Октябрь урдань туршагдаагүй зам гаталаа, социалис революциин дүршэл үгы һэн, бүхы юумэ эгээ түрүүн эхилхэ ушартай байгаа. Тиигэбэшье манай революци тэрэнэй үмэнэ ажабайдалай табиһан асуудалнуудые зүбөөр шиидхэжэ шадаһан габьяатай. Тэдэнэй нэгэниинь—национальна асуудал болоно. Энэ ушаргүй хүшэр хүндэ асуудал. Тон нариинаар, асари ехэ тэсэбэритэйгээр шиидхэхэ хэрэгтэй һэн. Зүгөөр, урда сагай бидэндэ үлөөһэн национальна асуудал мүнөө амжалта түгэс шиидхэгдэнхэй гээд баталан мэдүүлхэ аргатайбди.

Хилын саанахи нүхэдтэйгөө би ходо уулзажа байдаг хадаа совет бага үндэһэ яһатанай түүхын богонихон хугасаа соо материальна байдалайнгаа болон оюун бодолойнгоо талаар агууехэ ород арадтай нэгэн адли хэмжээндэ хүрэһые өөрынгөө хоёр нюдөөрөө хаража, «иимэ дэлисэ дэбжэлтын хүсэн хаанаһаа абтана гээшэб?» гэжэ тэдэнэи гайхадагые мэдэдэгби. Нэн түрүүн тэдэнэр совет национальна республиканууд өөрын гүрэн түрэтэй, хүгжэнги экономикотой, ажахын, соёлой, эрдэмэй бүхы һалбаринуудта эрхим мэргэжэлтэ кадрнуудтай байһандань анхаралаа хандуулдаг.

Социализм хадаа социальна асуудалнуудые адли тэгшээр шиидхэлгын общество мүн. Хүн өөрынгөө саг үргэлжэ ургажа байдаг эрилтэ хэрэглэмжэнүүдтэйгээ хамта ниитын ажабайдалай гол анхаралда табигданхай. Индустриализациин политика бэелүүлхэдээ, хүдөөдэ томо ажахынуудые—колхоз, совхозуудые байгуулхадаа, соёлой талаар революци эмхидхэхэдээ, нацинууд болон үндэһэ яһатанай хоорондохи харилсаануудые зохёоходоо, арадай засагые хүгжөөхэдөө манай парти эгээ гол асуудал тухай—ажалшадай байдалые һайжаруулха, шэнэ ниитэ байгуулалтын тэдэнэртэ үгэдэг булюу һайн арга боломжонуудые бүрин дүүрэнээр хэрэглэхэ тухай бодомжолдог. Совет Конституци СССР-эй эрхэтэндэ үргэн олон эрхэ сүлөөнүүдые олгоһон, тэдэнэй тоодо ажал хэхэ, амарха, һураха, бэеын элүүрые сахиха, гэр байра абаха эрхэнүүдые лаб хангаһан байна. Эдэ бүгэдые юрэнхыдөө иимэ байха ёһотой юм шэнгеэр һанадаг, ондоо ямар байжа болохыень ухаандаашье абадаггүй заншалтайбди. Бүгэдэ хүн зоной ажаллаха арга боломжо гэһэн амин шухала асуудал абаад үзэе. Энэ арга боломжо манай орондо 1930 онһоо хангагдадаг болонхой. Мүнөө манайда промышленна предприятинуудые шэнэлэн һэльбэлгэ үргэнөөр ябуулагдана. Хуушарһан техникэ болон ашаг үрэ багатай технологи шэнээр һэлгэгдэнэ. Энэ хубилалтанууд ажал хүдэлмэри алмана, хүн зониие хүшэр ажалһаа сүлөөлнэ. Капитализмын эрхэ байдалда иимэ хубилалтанууд «үлүү хүнүүдэй» тоо олошоруулдаг, ажалгүйдэһэн хүнүүдэй жагсаалые үргэдхэдэг. Манай орондо иимэ ушар байхагүй, ажалһаа сүлөөлэгдэһэн лэ хүн шэнэ хүдэлмэри заатагүй абаха ха юм.

Социализм гэһэн ниитэ байгуулалта зүндөө хүгжэдэггүй. Тэрэнэй хүгжэлтэ түсэблэгдэдэг, эрдэм наукын туйлалтануудта түшэглэдэг. Социалис хүгжэлтэ дэбжэлтын саашанхи харгы замуудыень КПСС-эй Программын мүнөө үедэ бэлдэгдэжэ байгаа шэнэ редакцилгатай холбонобди. Тэрэни дотор хүгжэлтэ түгэс социализмые нарижуулгын, бодото социализмые манай агууехэ багшанар Маркс, Энгельс, Ленинэй хараалан зохёоһон, научна социализмтай бүри дүтэрхы болголгын гол шэглэлнүүд тодорхойлогдохо байна.

Ангигүй обществые байгуулга хадаа обществын хүгжэлтын эгээн дээдэ шата гэжэ марксизмын эхи табигшад тоолодог байгаа. Энэ зорилго бүри хүгжэлтэ түгэс социализмын шатада туйлагдажа болохо гэһэн КПСС-эй XXVI съездын тобшолол партийна гол документын эгээл шухала тобшололнуудай нэгэниинь болохо байха. Хүн түрэлтэнэй эгээл сэсэн ухаатанай хэдэн олон зуун жэлнүүдтэ сэдьхэһэн, эрмэлзэһэн хүсэл одоол мүнөө үеын хүн зоной байһан сагта бодото

ТАСС · АПН · ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ · ПРЕСС-БЮРО

НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ

...хүнүүдэй анхаралаа ехээр ...онсолон тэмдэглэлтэй. Евро... ...нюудлаа, мүн США болон Кана... ...ветерануудай делегацинууд, ...дүрбэн эмхиин: Бүхэдэл... ...ветерануудай федерациин, ...эсэргүүсэлтын тэмсэлшэдэй ..., Евро...ын дайнай ветерануу... ...федерациин ба дайнда плендэ орог... ...уласхоорондын конфедерациин ...тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаа... ...далдаанай хүдэлмэрилһэн зал соо ...боложо, Австралиһаа, Брази... ...һэ, Шэнэ Зеландиһаа, ...һээ, Бенинһээ ерэһэн айл... ...уулзажа боломоор байгаа.

...тон шухала удха шанартай те... ...ехэ анхарал татаһан, һонирхол байха юм. Дайнай ветеранууд, ...эсэргүүсэлтын тэмсэлдэ хабаа... ...урдань плендэ орогшод мүнөө ...тохёолдуулагдажа байһан ядерна аюулые зайсуулан сарахын тү... ...эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Тии... ...үдэрнүүдтэ Белградта «дайн» ...найрамдал» гэһэн үгэнүүд илан... ...дабтагдаба. Уласхоорондын ...түгшүүрилээр, буу зэбсэгүүдые ...гаргалгаар һанаагаа ехээр зобожо ...дайнай ветеранууд мэдүүлээ, ...болоһон ниитэ Европын зүб... ...түрэсхэлэй актын үндэһөөр улас... ...түгшүүрилые һуларуулха, шэ... ...аюулые зайсуулан сараха, ха... ...холбоо тогтоохо шухала гэжэ тэм... ...байгаа.

...ветерануудай совет комитедэй ..., Советскэ Союзай Герой ге... ...ковник А. С. Желтовой хэлэһэн ...ференцидэ хабаадагшад онсо ан... ...шагнаба. Энэньшье ойлгосо... ...гэхэдэ, совет арадай бүхы бэрхэ... ...бэрхэшээлнүүдые бэе дээрээ даажа ...гитлеровскэ фашизмые, япон ми... ...һамна бута сохижо, туйлаһан

Илалтын 40 жэлэй ойн урда тээ хүрэжэ ерээд байнабди. Советскэ Союзай дайнай ветеранууд буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгээр, замбуулинай дайдада зэбсэг хэрэгсэлнүүдые гаргаха түсэбөөр, түрүүлэн добтолго хэхэ, «хизгаарлагдаһан» ба «ута үнжэгэй» ядерна дай үүдхэхэ, Баруун Европодо американ ядерна шэнэ ракетэнүүдые тараан тодхохо гэһэн сэрэгэй стратегическэ доктринанүүдые зохёолгоор һанаагаа зобоожо байһанаа мэдүүлнэ гэжэ А. С. Желтов тэмдэглээ. Ядерна дайе зайсуулан сарахын, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлахын, таарамжатайгаар хорооохын тула манай орон аргатай бүхы юумээ хэдэг байгаа, мүнөөшье хэнэ.

Илалтын 40 жэлэй ойе ямараар, хайшан гэжэ СССР-эй тэмдэглэхые бэлдэжэ байһан тухай дайнай ветерануудай совет комитедэй түрүүлэгшэ хөөрэбэ. Энэ гэрэлтэ һайндэртэ манай арад совет сэрэгшэдэй, партизануудай, холбоото арминуудай солдадуудай, фашизмда эсэргүүсэлтын тэмсэлшэдэй залиршагүй дурасхаалые ёһолон хүндэлхэ юм гэжэ тэрэ тэмдэглээ. СССР-тэ энэ һайндэрые тэмдэглэлгэ бүхы газар дэлхэй дээрэ эб найрамдалые сахин хамгаалхын түлөө жагсаал болохо байна. Советскэ Союзай олон миллион дайнай ветеранууд эб найрамдалай түлөө, хүн түрэлтэнэй ядерна дайнай аюулһаа зайсуулан сарахын түлөө ниитын үргэн ехэ хүдэлөөнэй хубинь болоно. Уласхоорондын эб найрамдалай жэл гэжэ ООН-ой соносхоһон 1986 ондо дайнай ветерануудай бүхэдэлхэйн уулзалга үнгэргэхэ гэһэн һанал бодолые бидэ бүрин хүсэдөөр дэмжэнэбди.

Дундада далайн оршондо аюулгүй байдал хангаха, харилсаа холбоо тогтоохо асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ конференциин тусгаар томэнүүдэй нэгэниинь болобо. Ливанһаа Израилиин сэрэгүүдые гаргаха, палестин арадта үндэһэн эрхэнүүдыень хангаха эрилтые шууд сэхээр соносхоһон, Дүтын Зүүн зүг тушаа уласхоорондын конференци зарлаха тухай дурадхал дэмжэгдэһэн байгаа.

Конференциин хүдэлмэриин үдэрнүүдтэ олохон һонирхолтой хүнүүдтэй уулзаха золтой байбаб. Гэбэшье фашизмда эсэргүү тэмсэлшэдэй Чехословакиин холбооной федеральна ЦК-гай түрүүлэгшэ Ф. Мишейетэй уулзалга онсо хадуугдаба. Фашис Германи болон милитарис Японие һамна бута сохижо, туйлаһан илалта бүхы хүн түрэлтэндэ айхабтар ехэ удха шанартай байна гэжэ тэрэ зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн намда хэлээб. Тэрэ намда илангаяа дурасхаалтай юм. Юундэб гэхэдэ, 1945 оной хабар Дунда Словакида манай партизанска отрядай Совет Армиин частьнуудтай нэгэдэжэ, эрэлхэгээр тэмсэһыень элихэнээр һананаб. Хэмжээлэшэгүй ехэ баатаршалга гаргажа, дэлхэйн арад түмэндэ сүлөөтэ байдал олгоһонойнь түлөө чехословак арад совет хүнүүдтэ ехэ баяр баясхалан хүргэдэг юм. Дайнай аюулай хүн түрэлтэндэ тохёолдуулагдажа байһан мүнөө үе сагта дэлхэйн хоёрдохи дайнай һургаалнууд шухала удха шанартай байна.

В. БЕСКРОМНЫЙ,
(ТАСС-ай корр.).

ДАЛАЙН ЭРЬЕДЭХИ ХОТО

МАНАЙ ХАНИНАРАЙ ХЭРЭГҮҮД

КАМПОНГСАОМ ХОТО ерэһэн хүн бүхэндэ утанууд, элдэб ашаа дүүрэн табижархинхай причалнуудтай далайн портые түрүүшын ээлжээндэ харуулдаг. Энэньшье ойлгосотой. Юуб гэбэл, энэ хото Кампучиин далайда гараха гол үүдэн, тэрэнэй гүнзэгы уһатай ори ганса ехэ порт болоно. Республикада эльгээгдэдэг ашаанай ехэнхи хубинь, мүн гадаадада худалдагдадаг бүхы эд бараан тус портоор үнгэрдэг байна.

— Ороной экономикын байдал портдо илангаяа һайнаар мэдэрэгдэдэг юм, — гэжэ Кампонгсаомой портын начальник Чей Сон намтай хөөрэлдэхэдөө хэлээ һэн. Гүбээгэй эгээл оройдо баригдаһан байшан соохи кабинедтэнь тэрээнтэй уулзаа һэмди. Тэндэһээ бүхы хото ба порт гайхалтай гоёор харагдажа байгаа һэн. — Манай портын, хотын һандаргагдаад байһан сагые һайн һананаб. Түмэр замууд һандаргагдаһан, складууд, харгынууд дээрэ миинэ тодхогдоһон, хаа хаанагүй портын техникэ хэбтэдэг бэлэй. Революционно хүсэнүүдтэ намнуулхадаа полподойхид шадаал һаа, портые ехээр һандаргаха гэжэ оролдоһон байгаа.

Үнэхөөрөөшье, тэрэниие һэргээн бодхоохо үедөө хүнүүд айхабтар олон орёо асуудалнуудтай ушараа бэлэй. Уһан, зайн гал үгы һэн. Эдеэ хоол, медикаментнүүдые, элдэб хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүдые портдо асарһан суднануудай ашаае түргөөр буулгажа шадаха түгэс бэлэдхэлтэй докернууд үгы һэн. Портын мянгаад шахуу хүдөлмэрилэгшэд Пол Подой засагаархидһаа хохидоһон байгаа.

— Тиин иимэ хүшэр хүндэ сагта совет морягууд болон докернууд туһалхые ерэжэ, ороһон ашаае таһалгарлагүй буулгаха хүдэлмэриие эмхидхэжэ шадаа бэлэй, — гэжэ тэрэ хөөрэнэ. — Тэдэнэрэй шэн зоригто ажалые, ёһотой интернациональна туһаламжые бидэ хэзээдэшье мартахагүйбди. Энэ туһаламжын ашаар хэдэн мянган кампучинхид үлэсхэлэн хооһон үхэлһөө абарагдаа бэлэй. Имагтал тэдэнэр манай портын ажалай алдарта ёһо заншалнуудай һуурииие табиһан юм. Бидэ тэдэниие саашадань бэхижүүлхэ гэжэ оролдодогбди. Мүнөө манай порт түргөөр хүгжэнэ, шэнэ техникээр хангагдана. Ашаанай эрьесэ дээшэлнэ. Докернуудай тоо мянга гаран болонхой. Гүнзэгы уһатай 7 причал хүдэлдэг. Портын ашаанай эрьесэ мүнөө жэлдэ 115 мянган тоннодо хүрэһэн байна. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ 20 мянган тонноор ехэ болоно.

Чей Сонтой хамта порт, причалнууд тээшэ ошобобди. Советскэ Союзһаа «Слуцк» гэжэ кораблиин асарһан станогуудые, элдэб техническэ хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүдые буулгажа байгаа һэн.

Совет суднанууд манай портдо илангаяа олоор ерэдэг гээшэ гэжэ тэрэ хэлэнэ. Манай оронуудай болон арадуудай хоорондохи харилсаа холбооной улам бэхижэжэ байһаниинь, СССР-эй манда үзүүлдэг али бүхы туһаламжа эндэ харагдана. Бүри һая болотор олохон кораблинууд манһаа хооһоор ошодог һэн. Һандаргагдаһан, үлэн хооһон байдалтай орондо өөһэдынгөө худалдаа наймаанай партнернуудта дурадхаха юумэниинь үгы бэлэй. Харин мүнөө бидэнэртэ эльгээгдэһэн хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүдэй орондо үнэтэ сортын модо, каучук, джут, кунжут, бусад олон эд бараа бүри ехээр эльгээдэг болонхойбди. Манай порт, бүхы хотодол адли, хоёрдохёо мүндэлжэ байнхай.

Портын начальнигай хэлээшын зүйтэй байһые уданшьегүй ойлгоо һэм. Портын газар дээрэһээ гаран сасуу, үшөө нэгэ ехэ барилгын бодхоогдожо байһые харааб. Эрье шадарай зуруудай хилэ дээрэ дизельнэ ехэ электростанци бариха хүдэлмэри түлэг ябуулагдажа байба. Совет ба Кампучиин барилгашад барилгын гол хүдэлмэриие дүүргэээд, технологическа түхеэрэлгэнүүдые тодхожо байнхай.

Кампонгсаомой хоёрдохи тохойдо баһал ехэ хубилалтанууд болоно. Эндэ загаһанай портые һэргээхэ, хүргэлгын завод үргэдхэхэ хүдэлмэри ябуулагдана. Сиамска тохойн эрье шадарай уһан устрица, краб, далайн үнэтэй сортын элдэб загаһаар гайхамаар баян юм. Мүнөө жэлдэ загаһа барилгын бүлэгүүд 1979 онойхиһоо найма дахин ехэ загаһа гүрэндөө худалдаһан байна. Тэрэнэй мэдэлдэ 200 гаран судна үгтэнхэй.

Кампонгсаом хадаа гансал портын бэшэ, харин Кампучиин промышленна томо ехэ түб болгогдон хубилгагдана гэжэ хотын арадай-революционно комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Пхок Сован намда омогорхон хэлээ һэн. Модо хюрөөдэлгын хоёр, хиринсын завод, фармацевтическэ фабрика хотодо хүдэлнэ. Нефть болбосоруулгын завод һэльбэн шэнэлэгдэжэ байнхай. Хотые тойроод хүдөө ажахын шэнэ кооперативууд байгуулагданхай. Нёдондо жэлдэ тэдэнэр 18 мянгаһаа дээшэ гектар газар элдүүрилээ һэн. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, загаһашад болон докернуудай ажаһуудаг 60 мянган хүн зонтой манай хото түргөөр ургана гэжэ Пхок Сован хөөрөөгөө түгэсхөө һэн.

Дмитрий МОСЯКОВ,
ТАСС-ай корр.

Кампонгсаом-Пномпень.

БАЯРАЙ СУГЛААН

ЖЕНЕВЭ. Буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн тусхай сессиин ба Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэреэр жэл бүри тэмдэглэгдэдэг буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө ябуулгануудай неделиин эхилһэндэ зорюулагдаһан баярай суглаан Женевэдэхи Нацинуудай ордон соо болобо. Женевэдэхи ООН-ой отделениин, правительствадаородоггүй эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, олон оронуудай дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор, Женевын кантональна ба муниципальна засагаархидай түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаһан байгаа.

Швециин премьер-министр У. Пальме суглаарагшадта хандажа үгэ хэлэхэдээ, эб найрамдалай ба буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө дэлхэйн олониитын хүдэлөөн һүүлэй жэлнүүдтэ үзэгдөө дуулдаагүй хэмжээндэ хүрэжэ байна гэжэ тэмдэглэбэ.

УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ КОНФЕРЕНЦИ

СОФИ. Уран зохёолшодой уласхоорондын табадахи конференци Софида дүүрэнэ. Дэлхэйн табан түбиин олон оронуудай 172 уран зохёолшо зохёол бүтээл тухай, түүхын мүнөөнэй шатада уран зохёолшын бэелүүлхэ үг зорилго тухай хөөрэлдэһэн, дэлхэйн хүн зоной анхарал татаһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Тэдэ буу зэбсэг бүтээн гаргалгые буруушааха зуураа ядерна дайнай аюулай ургаһанда һанаагаа зобожо байһанаа мэдүүлбэ.

«Эб найрамдал — дэлхэйн этигэл найдал» гэһэн уряа доро үнгэрһэн конференцидэ хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын эльгээһэн амаршалгые халуунаар угтаа. Конференци «Бүхы арадуудта, гүрэнүүдтэ ба правительствануудта эльгээгдэхэ хандалга» баталан абаһан байна.

(ТАСС).

ФРАНЦИИН хүндэ машина бүтээдэг «Крезо-Луар» гэжэ компаниин олон арбаад мянган хүдэлмэришэд ажалгүй үлэхэ туйлдаа хүрэбэ. Үйлэдбэрсэ хааха тухай эзэдынь мэдүүлээ. Ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин уряагаар компаниин хүдэлмэришэд буруушаалгын буһалгаа хэбэ (зураг дээрэ).

ТАСС-ай фотохронико.

ЗАМБУУЛИН — БҮМБЭРСЭГЭЙ ТОЛИ

КОДЗИ ФУЗИМИ хадаа Осакын ба Нагойяын университедүүдэй хүндэтэ профессор, Японой научна соведэй хүтэлбэриин гэшүүн болоно. Нёдондо жэл болотор тэрэ научна соведые толгойлһон юм. Мүнөө ороной элитэ ехэ физик аяар 74 наһатай болобошье, политическэ эдэбхитэй ажал ябуулгаа үргэлжэлүүлһээр. Тэрэ КОМЭИТО гэжэ клерикальна партиһаа Японой парламентын дээдэ палатын депутат болоно.

АПН-эй Токиодо байдаг корреспондент Михаил Ефимовэй асуудалнуудта гэрэнэй үгэһэн харюунуудые доро толилнобди.

— Мүнөөнэй уласхоорондын байдалые ямараар сэгнэнэбта!

— Дайн үшөөл эхилээдүй, гэбэшье тэрээндэ бэлэдхэл тон эдэбхитэйгээр хэгдэжэ байна. Буу зэбсэгүүд үрдилдэн бүтээгдэжэ, ехээр нөөсэлэгдэнэ. Олон жэлэй турша соо ядерна физикын талаар шэнжэлгэ хээб. Хүн зониие олоорнь алаха хюдаха энэ буу зэбсэгэй һандаргахы хүсые һайн мэдэхэб. «Хүйтэн дайн» нэгэ хэды саг соо һуларуулагдажа байһанаа дахинаа хүйтэржэ захаланхай.

— США-гай үүдхэһэн буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгын гол аюул юун гээшэб!

— Энэ үрдилдөөн хоёр талатай: тоогой ба шанарай. Түрүүшынхи тухайнь хэлэхэ болоо һаа, эндэ буу зэбсэгүүдэй нөөсэнүүд айхабтар ехэ. Тиимэһээ тэрэнэй аюултай байһаниинь элитэ. Хоёрдохи талань үхэлэй аюултай юм. Иимэ түхэлэй шэнэ буу зэбсэгүүдые хэрэглэлгэ хүсэнүүдэй тэнсүүрииие эрид хубилгаха байна. Замбуулинай дайдада буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргаха түсэб энээниие гэршэлнэ. Эгээл тиимэһээ энэ талаар хөөрэлдөөнүүдые дары түргөөр захалха уряатайгаар совет правительствын американ захиргаанда хандаһан дурадхалые үндэрөөр сэгнэнэб. Энэ хадаа эб найрамдалта тон шэнэ үүсхэл болоно гэжэ тоолоноб. Ушарынь юуб гэхэдэ, тэрэ мүнөө уеын хүсэнүүдэй тэнсүүриие сахихаһаа гадна, шэнэ буу зэбсэг бүтээлгые зогсоохые дурадхана бшуу.

— Үргэнөөр соносхогдожо байһан «Одото дайнуудай» программа тушаа юу хэлэжэ шадахабта!

— Энэнь уймар тэнэг бодол болоно гэжэ эрдэмтэ хүн хадаа батаар хэлэхэ байнаб. Энэ программые бэелүүлхэ гээшэ тон орёо. Ажабайдал болон эрдэм ухаанай арга боломжонууд кинофантастикаһаа илгаатай ха юм даа.

— Энэ хадаа эрдэмтэ физигэй һанамжа болоно. Политическэ ажал ябуулагша байһан тулада юу нэмэжэ шадахабта!

— Замбуулин хадаа бүмбэрсэг дэлхэйн айхабтар ехэ толи гэрэл болоно гэжэ хүн түрэлтэн тоолохо ёһотой. Энэ толи гэрэл дээрэ өөһэдыгөө хаража, имагтал эб найрамдалда алба хэхэ ёһотойбди. Замбуулинай дайдые дайн байлдаанай талмай болгохо, хэн нэгэндэ добтолхын тула тэрэниие хэрэглэхэ, хэмэл ододые унагааха түхеэрэлгэнүүдые бүтээхэ гээшэ өөһэдыгөө алаха гэһэн харгы зам болонол. Энэ асуудалда харюусахадаа, манай хамтын газар дээрэ буухые хүсэнэб. Харилсаа холбоон, үгэеэ ойлголсолго хадаа амгалан тайбан байдалай эгээл найдамтай зам болоно. Эб найрамдалай аша туһада бүхы дэлхэйн эрдэмтэдэй хүсэлэл оролдолгонуудые нэгэдүүлхэ хэрэгтэй.

— Та, профессор, зүб хэлэнэт, имагтал сэрэгэй талаар лэ зарим оронуудай эрдэмтэд хүсэлэл оролдолгонуудаа нэгэдүүлнэ. Замбуулинай технологиин талаар япон-американ харилсаан энээниие гэршэлнэ бэшэ гү!

— Үнэхөөрөөшье, тиимэ байһаниинь халагламаар.

— США-гай үргэнөөр идхадаг «хизаарлагдаһан» термоядерна дайн тухай юу хэлэхэтэ!

— Энэмнай бүтэхэгүй юумэн лэ. Халта эхилбэл, «хизаарлагдаһан» дайн бүхы дэлхэйе эзэлхэ байнал. Тэрээнһээ хэн нэгэн бэеэ аршалан абаржа шадахагүй. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохо гээшэ эб найрамдал хангаха ори ганса зам болоно гэжэ үшөө дахин дабтанаб. Тиимэһээ совет дурадхалые дэмжэнэб.

(АПН).

Токио.

«СОЦИАЛИЗМ — ХҮНЭЙ ЖАРГАЛ»

МОСКВАГАЙ РАДИО ШАГНАДАГ ГАДААДЫНХИДАЙ БЭШЭГҮҮДҺЭЭ АБТАҺАН МҮРНҮҮД

«МОСКВА, РАДИО» гэһэн тэмдэгтэй хэдэн мянган бэшэг дэлхэйн бүхы заха булангуудһаа һара бүри ерэжэ байдаг. Олон тоото шагнагшад дамжуулганууд тухай һанал бодолоо хубаалдадаг, дэлхэйн шухала асуудалнууд тушаа һанамжаяа хэлэдэг, ниитын байгуулалтануудые сасуулжа үзэдэг, зүбшэл үгэдэг, тайлбарилжа үгэхые гуйдаг. СССР соогуур аяншалха үедэнь болоһон уулзалганууд тухай дурсадаг байна.

СССР-эй Гостелерадиоһоо абтаһан иимэ бэшэгүүдһээ хэһэгүүдые «Уласхоорондын мэдээсэл» гэжэ журнал саг үргэлжэ толилжо байха юм.

Бэшэгүүдэй авторнуудай социализмын социально-экономическа туйлалтануудта хандалга тухай хөөрэһэн бэшэгүүдэй заримыень уншагшадай анхаралда дурадханабди.

* * *

«Социализм гээшэ хүнэй жаргал, манай ерээдүй гэжэ би һанадагби. СССР-тэ социализм байгуулгын дүй дүршэлэй бүхы оронуудта хэрэглэгдээ гээшэ һаань, амгалан тайбан байдалда аюул тохёолдохоо болихо бэлэй. Һайн гэр байра, түлбэригүй эмнэлгэ, һураха, хүдэлмэрилхэ арга боломжо — хүндэ энээнһээ ондоо юун хэрэгтэйб даа. «Совет хүнүүд иимэ орондо ажаһуудаг байһаараа омогорходог юм» гэжэ Москва ошоһонойнгоо һүүлээр сэр Стаффорд Крипсэй совет хүнүүд тухай хэлэһэн үгэнүүдые би мартадаагүйб».

Эми СМИТ,
Англи.

«Советскэ Союзда хүдэлмэригүйдэхэ ябадалай үгы болоһоор 50 гаран жэл үнгэрөө. Капиталис дэлхэйдэ иимэ юумэн үгы. Баруунай оронуудтал адли, СССР-тэ хүдэлмэригүйдэхэ ябадал бии юм гээд олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дамжуулдаг манай албанүүдай баталдаг байһаниинь халагламаар. СССР-ые мууашалхын тула эдэ бүгэдэ хэгдэнэ гэжэ ойлгоноб. Манай орондо хүдэлмэригүйшүүлэй улам олошоржо байхада, Совет орондо энэ шиидхэгдээгүй асуудалтай баһал ушарна гэжэ хэлэхэдэнь, олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дамжуулдаг манай хэрэгсэлнүүдтэ туһатай бшуу.

Советскэ Союзда хүнүүдэй байдал жэлһээ жэлдэ һайжарна, ажаһуудалайнь хэмжээн саг үргэлжэ ургана. Экономиконь эршэмтэйгээр хүгжөөгдэнэ. Манай орондо тиимэ юумэн үгы».

Манфред
ХЕХЕНБЛАЙКНЕР,
(ФРГ).

«Би гушатайб, хүдэлмэришэн хүнби. Социалис ба капиталис оронуудтахи байдалые сасуулжа үзэхэдөө, ехэ илгаатай байһыень харахадаа, би заримдаа сэдьхэлээ хүдэлөөгби. Капиталис орондо ажаһуудаг байһандаа голхороодшье абадагби. Москва, Ленинград хотонуудаар ябаа һэм. Пискаревско хүүрые һанаандаа оруулдагби. Ерээдүйн үетэнэй эрхэ сүлөөгэй түлөө амиа наһаяа үгэһэн хүнүүдэй хүүрэй дэргэдэ би нулимсаяа барижа шадаагүй бэлэйб. Эдэ геройнуудтал адли, иимэ һайн һайхан хэрэгэй түлөө амиа наһаяа үгэһэйб гэжэ һанаа һэм».

Франко ДРАГО,
Итали.

«Капиталис орондо ажаһуудаг хүнүүдтэ совет демократи илангаяа һайшаагдадаг байна. Танай орондо кандидадууд һунгагшадтайгаа уулзадаг, арад зоной үмэнэ ашагабьятай хүнүүдые СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудаар һунгадаг байна. ФРГ-дэ тиимэ бэшэ. Фликэй концерндэл адли, томо концернүүд һүүлдэнь налог бигаар түлэхын тула политическэ ажал ябуулагшадта айхабтар ехэ мүнгэ түлэдэг юм. Харин США тухай хэлэһэнэйшье үлүү. «Ехэ мүнгэтэй һаатнай, танай түлөө һунгагшад олоороо дүүсаа үгэхэ» гэһэн уряа доро дүрбэн жэлдэ нэгэ дахин тэндэ һунгалтанууд үнгэргэгдэдэг. Капиталис дэлхэйдэ демократи гэжэ үгы юм. Капиталай диктатура гээшэ баруунай түхэлэй «демократи» мүн.

Ральф ван дер ГЕЕСТ,
Нидерланды.

«СССР-тэ ба бусад социалис оронуудта ажаллаха эрхэ лаб хангагданхай. Таанад һайнаар эдеэлнэт, спорт эрхилхэ аргатайт (танайда хэды олон олимпийскэ чемпионууд бии гээшэб). Танай ороондо мүнөөнэй арга технологи бии. Совет хүнүүд Эхэ ороноо хамгаалхаар сэдьхэл бодолоороо бэлэн байдаг. Тэдэнэр миллионернүүдэй зөөриие бэшэ, харин өөһэдынгөө баялигуудые хамгаална бшуу. Харин манайда транснациональна монополинууд болон банкнууд эзэрхэжэ байдаг. Бидэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые гадаадын худалдаа наймаанда гаргаад, харин өөһэдөө үлэн хооһоор ажаһуунабди. Ороной хүн зоной оройдоол 10 процентнь һайн байдалтай. Баруунай оронуудта үндэр тушаалай түлөө түлэхэ шадалтай хүнүүд лэ тэдэниие эзэлдэг. Гүрэнэй ажал ябуулагша һэн тула нэрэ обогоо бэшэбэгүйб. Энэ бэшэгни баруун оронуудай түлөөлэгшэдэй гарта ороо һаа, намда таарамжагүй юумэн болохо бшуу.

Бразили, гар табигдаагүй.
(Гостелерадио—АПН).

США-гай СЭРЭГЭЙ ЯБУУЛГАНУУДАЙ «ГОЛ ШАЛТАГААН»

Итальян генерал, НАТО-гай сэрэгэй элитэ ажал ябуулагша байһан, «Генералнууд эб найрамдалай түлөө» гэжэ хүдэлөөе эмхидхэгшэдэй нэгэниинь болохо Нино Паститай хэһэн хөөрэлдөөе Баруун Германиин «Унзере цайт» газетэ хуудаһанүүдтаа һаяхан толилоо һэн.

— Замбуулинай дайдада буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгын гол аюул ямар гээшэб!

— Замбуулинай дайдада буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгэ ядерна дайнай аюулые улам ехэ болгоно, юуб гэбэл, США-гай түрүүлэн добтолхо талаар хэгдэһэн шэнэ алхам болоно бшуу. Замбуулинда буу зэбсэг тодхоходоо, дайсадай хэмэл ододые үгы хэжэ, Советскэ Союзай тагнуулай түхеэрэлгые усадхаад, түрүүшын сохилтодо дары түргэн харюу үгэхэ аргагүй болгохобди гэжэ США хараална. Антибаллистическэ ракетэнүүдэйнгэ туһаламжаар (антибаллистическэ ракетэнүүд дүтэлжэ ябаа ракетэнүүдые буудажа унагааха үүргэтэй) түрүүшын сохилтын һүүлээр бүрин бүтэн үлэһэн зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй ниидэжэ ябаха үедэнь буудажа унагаахабди гэжэ США найдана.

Эндэ замбуулинай ямар нэгэн наадан тухай бэшэ, харин добтолгодо бэлдэхэ тухай хэлэгдэнэ гээшэ. США харюугай али болохо сохилтоһоо өөһэдыгөө хүсэд хамгаалха гэжэ оролдоно. Ядерна дайнда бэлдэжэ, илалта туйлахабди гэжэ сэдьхэдэг хүнүүдтэ «хурса һэлмэ» ба «найдамтай хуяг» хэрэгтэй бшуу. Тиин США тэдэниие али болохоор бэлдэнэ.

Жэшээлбэл, тэдэнэр «МХ» түхэлэй 100 ракетэ, шэнэ түхэлэй хоёо стратегическэ бомбардировщик бүтээжэ эхилээ. Тэрээнһээ гадна, мүнөө үедэ «Трайдент» түхэлэй уһан доогуур тамардаг шэнэ атомна онгосонууд, олон тоото далита ракетэнүүд бүтээгдэжэ байнхай. Үйлэ хэрэгүүдэй иимэ хүгжэлтэнь ехэ аюултай байна.

— Энээнтэй хамта федеративна Республикада тодхогдожо байһан «Першинг-II» гэжэ ракетэнүүд ямар үүргэ дүүргэхэ болоноб!

— Аюулай хэды ехэ байһые ойлгохын тула, США-һаа Советскэ Союз тээшэ табигдаһан түбинүүд хоорондын ракетэ 25—30 минута соо ниидэхэ зэргэтэй гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй. Энэнь ёһотой добтолго гү, али худал хуурмаг дохёо гү гэжэ тогтоохын тула ажаглалтын мүнөөнэй хэмэл ододто яһала ехэ саг бии. Харин мүнөө США энэ сагые хороохын тула бүхы юумэ хэнэ. Хараалһан зорилгодоо хүрэхын тула ажаглалтын совет хэмэл ододые һандаргаха гэжэ тэдэнэр түсэблэнэ.

Энэл зорилгоор Европодо «Першингнүүд» тодхогдожо байнхай. Совет командна ба мэдээсэлэй түбүүдые «хүтэлбэригүй» болгохын тула «Першинг-II» түхэлэй ракетэнүүдтэ тон бага саг хэрэгтэй юм. Энээхэн зуура Советскэ Союзай үрэ нүлөөтэй сохилто хэжэ шадахагүйн тула бүхы юумэн хэгдэнэ.

Харюугай сохилто хэхэ совет бүхы түхеэрэлгэнүүдые дууһыень хэрэгһээ гаргажа шадахабди гэжэ найдаагүй дээрэһээ США антибаллистическэ ракетэнүүдһээ энэ «хуяг» байгуулхые хараална. Ядерна дайн үүдхэхын тула США бүлюу байдалтай болохые оролдоно гэжэ эдэ бүхы хэмжээнүүд тобшолол хэхэ арга олгоно.

Хэлэһэн үгэеэ батадхахын тула, Америкын оборонын министр Уайнбергерэй һая толилуулһан документ дээрэ тогтохо байнаб. 1985 оной сэрэгэй гаргашануудые сагааруулха үүргэтэй конгресс дээрэ хэгдэһэн элидхэл тухай эндэ хэлэгдэнэ: Хэрбээ айлгажа һүрдөөжэ шадаагүй һаамнай, совет ядерна сохилто ямар байхаб гэжэ эртээнһээ хэлэжэ шадахагүй байнабди. Манай эрхэ сүлөөе сахин хамгаалхын тула зэбсэгтэ хүсэнүүдэймнай харюугай хэмжээнүүдые дары түргөөр бэелүүлхэ арга шадабариие түсэблэхэ зэргэтэйбди.

Ядерна дайнай болоо һаа, бүхы юумэндэ эсэс ерэхэ гэжэ Уайнбергер нэгэшье үгэ хэлээгүй. США ядерна дайнда бэлдэнэ гэһэн тобшолол энэ мэдүүлгэһээнь хэгдэхэ байна.

(АПН).

ТЕАТР

ЗАМАЙНЬ ЭХИН

Ленинэй орденто Буряадай гүрэнэй оперо болон баледэй академическэ театрай залуу дуушад республика доторнай мэдээжэ болоно байнхай. Хүсэн түгэлдэр хоолойнуудтай, дуушанай эрхим һургуулитай залуушуул гүйсэдхэхэы шадабаряараа олоной дура сэдьхэлые эзэлээ бшуу. Бэлигтэйшүүлэй тоодо Болод Бороевые хүнүүд абаһаар лэ нэрлэдэг болонхой. Тиин дуратай дуушанайнгаа зохёохы намтараар һонирходог болоһонииньшье ойлгосотой ха юм даа.

Хабтагай үргэн Агын талада түрэһэн хүбүүн балшар наһанһаа дуунда дурлаһан ушартай. С. Лемешев, А. Соловьяненко мэтын суута бэлигтэнэй дуулахые радиогоор шагнажа, сэдьхэлээ долгисуулдаг байһан тухайгаа тэрэ мүнөө хөөрэдэг. Түрүүшээр юрэл өөртөө, һүүлээрнь һургуулиингаа хоорто, хожомынь сэрэгэй ансамбльда дуулажа, дуушанай багаханшье һаа дүршэлтэй болоһон гэхэ. Гэбэшье хүгжэмэй орьёл өөдэ замынь тиимэшье дардам байгаагүй.

Багшын мэргэжэл шудалжа ябаһан хүбүүндэ наһанайнь хэрэгые олголсожо үгэһэн хүн гэбэл, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин директор В. Б. Елбаев мүн болоно. Залуушуултай удаан саг соо хүдэлжэ, дүршэл ехэтэй болоһон тэрэ Болодойшье ерээдүйе хүрэһөөр таагаадхёо бшуу. Багшанарай институтда үнгэрһэн уран һайханай концерт дээрэ Болодой дуулахые түрүүшынхеэ тэрэ шагнаа һэн.

— Иимэхэн хоолойтой хүбүүн ерээдүйдөө бараг лэ дуушан болохо ёһотой гэжэ тиихэдэ бодоо һэм,— гэжэ тэрэ уулзалга тухайгаа В. Б. Елбаев хөөрэнэ.— Тиигээд лэ училищидамнай ерэхыень уряаб...

Уданшьегүй Болод тэрэнэй классда һурахаар ерэжэ, багша шаби хоёрой хамтын зохёохы ажал эхилээ һэн. 1977 ондо Якутск хотодо үнгэргэдэһэн совет дуунай 2-дохи конкурсдо хабаадахадаа, Болод түрүүшынгээ ехэ илалта туйлаа. Кишинёв, Новосибирск, Минск болон ороноймнай олон тоото хотонуудай мэргэжэлтэн дуушадай дундаһаа буряад нютагай хүбүүн онсо шалгаржа, түрүүшын хүндэтэ шанда хүртөө бэлэй. Дуушанай бэлиг шадабариин саашанхи хүгжэлтэдэ энэ илалтань ехэхэн түлхисэ боложо үгөө һэаб даа.

«Азатай» тэрэ жэлдэ ерээдүйн дуушан Москвагай гүрэнэй консерваторидо шалгалтануудые баряа. Тэндэ суглараһан тенор хоолойтой 70 гаран дуушадай дундаһаа оройдоол хэдыхэниинь консерваторидо абтаһан юм. Тэрэ тоодо Б. Бороевшье совет суута дуушан, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Е. И. Батуринай класста абтаа.

Консерваторидо һураһан сагаа Болод тон дуратайгаар дурсадаг. Тэд үнэхөөрөөшье тэдэнь зохёохы эршэ түгэс ажалаар халиһан жэлнүүд һэн. 1979 ондо Ленинградта үнгэргэгдэһэн арадай дуунай II конкурсдо лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөө. 5-дахи курсда һуража байхадаа, Будапешт хотодо үнгэргэгдэхэеэ байһан дуушадай уласхоорондын конкурсдо хабаадахаар зууршалагдаа. Ушар байдалай шалтагаанаар Болод конкурсдо ошожо шадаагүй. Тэзд хэһэн ехэ бэлдэлгэнь хожомынь хэды туһатай байгаа гээшэб!

1982 ондо тэрэ Улаан-Үдээ бусажа ерээ. Тиигээд лэ Буряадай Ленинэй орденто оперо болон баледэй академическэ театрта солистаар хүдэлжэ эхилээ һэн. Тэрэ сагһаа хойшо залуу дуушан ехэ юумэ хэжэ үрдеэ. Һанааа үзыт: хоёр жэлэй туршада тэрэ аяар 7 ехэ парти дуулаа ха юм. Чайковскиин «Иолантада» Водемоной, Ямпиловай «Үхэлһөө хүсэтэй» гэжэ оперодо Дашын, Бородиной «Игорь тайжада» Владимир Игоревичын, Пуччиниин «Чио-чио-Сана» Пинкертоной, Оффенбахай «Хүхэ һахалтада» Хан тайжын, Мусоргскиин «Борис Годуновто» Эрьюугэй, Вердиин «Риголеттэдэ» герцогэй ехэ-ехэ партинуудые, тэдээнһээ гадна баганууд хэдэн парти тэрэ дуулана бшуу. Эдэ бүгэдэ дуушанай туйлай ехэ, үсэд нэтэрүү ажалай үрэ дүн болоно гээшэ.

Дээрэ нэрлэгдэһэн партинууд тухайнь бодомжолжо үзэхэдөө, дуушаниие үргэн ехэ һонирхолтой хүн гэжэ тодорхойлмоор. Юуб гэхэдэ, ородойшье, хари гүрэнэйшье хүгжэмтэ классикада, элдэб шэглэлэй, олон ондоо маягтай хүгжэмдэ тэрэ хандана ха юм. Иигэжэ хүдэлхэнь бэрхэтэйшье юм бээз. Тэзд зохёохы шэнэ онол аргануудые иигэжэл олохоор байдаг шуу...

Ажал тухайгаа хөөрэхэдөө, театрайнгаа хүтэлбэрилэгшэдэй, аха нүхэдэйнгөө тэрээндэ хэды ехээр туһалһан тухай дуушан сэдьхэлэй дулаахан үгэнүүдээр хэлэнэ. Энэньшье зүбтэйл даа. Залуу зохёохы ажалтаниие али болохоор дүнгэдэгөөрөө театрай коллектив суурхадаг ха юм. Бэлигтэй залуу гүйсэдхэгшэдые репертуарай зүжэг бүхэндэ хабаадуулхаһаа гадна, бүхэли оперонуудые өөһэдынгөө хүсөөр гүйсэдхэхыень залуушуулда даалгадаг заншал эндэ бии. Жэшээлбэл, Дж. Пуччиниин «Чио-Чио-Сан» гэһэн оперодо имагтал театрай залуушуул, тэрэ тоодо Б. Бороев дуулаһан байна.

Аха нүхэдэйнгөө гүйсэдхэхы шадабарида бахархан, театрайнгаа эрхим дуушадһаа жэшээ абан, өөрынгөөшье дуунай «ганзагые» ехэ болгохын түлөө залуу дуушан оролдоно. Ээлжээтэ парти бүхэнөө өөрсэ түхэл маягтайгаар гүйсэдхэхые тэрэ эрмэлзэдэг. Бороев — уянгата харааанай дуушан. Түнгалаг сэбэр аялгатай, үргэн ехэ диапозонтой тенор хоолойнь тэрэнэй түрэлхиин бэлиг талаантай, гүйсэдхэхы эрхим шадабаритай тон зохидоор тааралдаа бшуу. Владимир Игоревичын, Водемоной партинуудые гүйсэдхэхэдэнь, энэ бэлиг шадабаринь бүрин түгэсөөр харагдаа бэлэй. Уянгата тэдэ образуудые дуушан шэнэ, гэрэлтэй һайхан шэнжэтэйгээр бүтээгээ ха юм. Герцогэй партиие тэрэ тад ондоогоор гүйсэдхэнэ. Һэбхи хүнгэн, бэедээ найданги хүнэй абари зангые хүнгэхэнөөр «собхорһон» аялгын хүсөөр дуушан зураглаха юм.

Б. Бороевой актерско шадабаридашье үндэр сэгнэлтэ үгэмөөр. Зохёохы замайнгаа эхиндэ ябаһан залуу хүндэ мүлихэ, заһахаар юумэн үшөөл ехэ юм бээз. Тэзд Болодой «наран үшөөл эртэ» байна ха юм даа...

Оперно партинуудые бэлдэхэһээ гадна, концертнэ репертуар дээрэ тэрэ үсэдөөр хүдэлнэ. Хари гүрэнэй, ород болон совет композиторнуудай бэшэһэн романснуудые, буряад авторнуудай дуунуудые тэрэнэй тон шадамараар гүйсэдхэдэгые республикымнай дуунда дуратайшуул һайн мэдэдэг болонхой.

— Буряад дуунуудые Болод нилээд һайнаар дууладаг даа,— гэжэ оперын солист Вячеслав Бальжинимаев нүхэр тухайгаа хөөрөө һэн.—Б. Ямпиловай «Үхэлһөө хүсэтэй» гэһэн оперодо Дашын парти аһан хүндэнүүдэй тоодо оролсодог гэжэ дуулаа ёһотойт. А. Андреевэй, Б. Цырендашиевай, С. Манжигеевэй, буряад бусадшье композиторнуудай бэшэһэн дуунуудые сэдьхэлэй дулаахан ульһатайгаар Болод гүйсэдхэдэг.

Байгаалиар заяагдаһан бэлигтэй энэ хүн ерээдүйн ехэ дуушан болохо гэжэ би үнэн зүрхэнһөө этигэнэб».

Концертнэ ажалда тэрэ ехэхэн сагаа зорюулна. Радиогоор, телевизорээршье дуугаа ханхинуулхыень олонхи уншагшад шагнаһан байгаа ёһотой. Республикынгаа нютаг бүхэндэ айлшалжа, малшад болон таряашадтай тэрэ уулзана. «Эгээлэй ажалша зоной энхэ һайхан үреэл үгэнүүдһээ хүсэ зориг нэмэһэндэл боложо, улам эршэтэйгээр, урма баяртайгаар хүдэлхэ хүсэлдэ ээлэгдэнэш»,— гэжэ эдэ уулзалгануд тухайгаа дуушан хөөрөө һэн.

Артистын саашанхи түсэбүүд бүришье һаа ехэ. Табигдахаар хараалагдаһан шэнэ зүжэгүүд тухай, гүйсэдхэгдөөгүй һонин партинууд тухай тэрэ бодомжолно. Тэзд тиигэнгүй яахаб! Урдань гэрэлтэй үргэн зам нээгдээд байна ха юм.

В. ЛАЗАРЕВА,
хүгжэм шэнжэлэгшэ.

Спорт

НАМАРАЙ УРИЛДААН

Намарай заншалта урилдаан Зэдын районд үнгэргэгдэбэ. Тэндэ бүхы колхоз, совхозуудай, предприятинууд болон эмхи зургаануудай, һургуулинуудай команданууд хабаадаа.

12—13 наһатай басагадай дунда 500 метрэй урилдаанда Зэдэ станциин дунда һургуулиин һурагша Л. Родионова илаба. Тэдэнэй үетэн хүбүүдэй дунда 1000 метрэй зайе Петропавловкын дунда һургуулиин 7-дохи классай һурагша А. Серых түрүүлэн гаталаа. 1000 метрэй зайда 14—15 наһатай басагад, хүбүүдэй урилдаанда Петропавловкын 8 жэлэй һургуулиин түлөөлэгшэ Л. Вершинина, Петропавловкын дунда һургуулиин һурагша И. Бадмаев нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Эрэшүүлэй дунда 3 мянган метрэй урилдаанда Зэдэ станциин һургуулиин багша А. Шман илаба. Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай студент Б. Санданов, Енхорой дунда һургуулиин багша Г. Намдаков шангай һууринуудта гараһан байна.

Б. ЦЫБИКОВ.

СССР-эй КУБОГТА ХҮРТЭБЭ

Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар СССР-эй Кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн Алма-Ата хотодо үнгэргэгдэбэ. Арбан гаран союзна республикануудай суглуулагдамал команданууд энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадаһан байгаа.

Шанга тэмсэлэй дүнгүүдые согсолходо, Россин Федерациин барилдаашад командаараа илажа, СССР-эй Спорткомитедэй дамжуулгын кубогта хүртөө. Тэдэнэр Москвагай, Азербайджанай, Белоруссиин суглуулагдамал команданууудай гэшүүдые илажа, түгэсхэлэй мүрысөөндэ гараһан байна. Белоруссиин ССР-эй барилдаашадтай уулзалгань илангаяа шанга тэмсэлдэ үнгэрөө гээд тэмдэглэлтэй. Эндэ РСФСР-эй спортсменүүд 16 : 14 тоотойгоор шүүгээ.

Тиигэжэ тэдэнэр түгэсхэлэй нааданда Грузиин ССР-эй барилдаашадтай уулзахадаа, илалта туйлаһан байна. Кубогта хүртэхын түлөө энэ жэлэй мүрысөөн юугээрээ һонирхолтой байгааб гэхэдэ, 1965—1966 онуудай залуу барилдаашад хабаадаба. Тиигэжэ бэлигтэй бэрхэ барилдаашадай эдир халаанай хэр зэргэ ургажа байһыень элирүүлхэ арга олгоо бшуу

Энэ жэлдэ залуушуулай дундаһаа Европын чемпион болоһон, дэлхэйн Кубогта хүртэһэн манай «Динамо» бүлгэмэй залуу барилдаашан, уласхоорондын классай спортын мастер Николай Иванов РСФСР-эй суглуулагдамал командын бүридэлдэ орожо мүрысэхэдөө, хэдэн уулзалгада толотомо илалта туйлаа. Тиигэжэ тэрэ манай республикын барилдаашад соохоо түрүүлэн СССР-эй Кубогта хүртэбэ.

Б. М. ЖИГЖИТОВ.

АЖАЛАЙ СЕМЕСТРЭЙ ДҮНГҮҮД

Ерээдүйн мэргэжэлтэдтэ анхарал

Үхибүүдые багаһаань ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлжэ, түрэл общество нгоо ерээдүйн али тэгшэ, бэрхэ эрхэтэдые бэлдэхээр бүгэдөөрөө оролдожо ябадаг гээшэбди. Тэрэнэймнай үрэ дүн мүнөөнэй комсомол-залуушуулай ажабайдалда тоб байса гаража ерэдэг. Тиимэһээ бага балшар наһанһаа ясли-сад, һургуулида хүмүүжүүлэгдэһэн залуушуулые хэрэгтэй, ёһотой хүмүүжүүлгэеэ абаһан, бэеэ хүсэһэн хүнүүд гээд орхижорхихо бэшэ харин саашадань дуратай ажалаа, мэргэжэлээ шэлэжэ ололгодонь, ажалай түрүү онол арга, дүй дүршэлдэ һуралгадань, эрдэм һуралсалаа дээшэлүүлгэдэнь саг соонь туһалха гээшэ ехэхэн удха шанартай.

Гэхэ зуура «Комсомолые партийна талаар хүтэлбэрилгые саашадань һайжаруулха, залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тэрэнэй үүргэ дээшэлүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо эдэ асуудалнууд шэнээр табигдажа, энэнь манай партиин залуушуулда ямар ехэ анхарал хандуулдагые үшөө дахин гэршэлнэ бшуу. Тус тогтоолые хүсэндэнь хүргэжэ бэелүүлхын тула республикадамнай хаа хаанагүй ажал хүдэлмэри ябуулагдажал байдаг гэзшэ.

Энэ талаар Ивалгын гидромелиоративна техникум горитойхон хубитаяа оруулна гэжэ хэлэлтэй. Техникумдэ техник-механигай, техник-электригэй, гидротехнигэй мэргэжэлдэ һурадаг юм. Эндэ элдэб яһатанай түлөөлэгшэд: ородууд, буряадууд, яхадууд, корейцууд, тувинцууд бии. Тэдэнэр һуралсалайнгаа үедэ хүдөө ажахын ажал хүдэлмэритэй танилсана, баян дүй дүршэл хаһан абана, түрүү онол аргануудта һурана.

Студентнэр жэлһээ жэлдэ, илангаяа хабар, зун, намарай үедэ һуралсалай «Байгал», Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахынуудта горитойхон хүдэлмэри хэжэ, ехэ туһа хүргэдэг. Мүн мэргэжэлээрээ ажаллажа ябахадаа, һурагшад өөһэдөөшье нилээд олон юумэндэ һуража гарадаг гээшэ. Жэшээлхэдэ, тэдэнэр дурсагдаһан хоёр ажахыда бүхэли хабартаа туһалаад, энэ намар ургаса таряагаа, хартаабха, овощ хуряалгадань горитойхон хубитаяа оруулалсаа.

Тиихэдэ энэ зун техникумэй студентнэрэй барилгын 5 отряд эмхидхэгдээ. Манай Буряад оронһоо Камчатка ошоһон комсомол-залуушуулай томо отрядай бүридэлдэ техникумэй 30-аад хүнүүдһээ бүридэһэн «Саяны» гэжэ отряд оролсоһон байна. Энэ отряд Петропавловск-на-Камчатке хотын загаһа-консервын заводто июль һарын тэнгһээ августын 25 болотор хүдэлһэн юм. Тэндэ эрхим һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө отрядай гурбан гэшүүд: Андрей Шадрин, Антонида Казыкина, Юрий Нимаев гэгшэд «Студентнэрэй барилгын отрядай ударник» гэһэн значогоор шагнагдаа. Мүн лэ ажалай үндэр дүнгүүдые туйлажа, тус заводой дирекци, партком, комсомолой комитедэй Хүндэлэлэй грамотаар болон үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан студентнэр олон.

Ерээдүйн техник-электригүүдһээ бүридэһэн «Энергетик» гэжэ отряд (командирынь Б. Шадапов, комиссарынь Л. Баинов) «Забайкаллес» нэгэдэлтэй хэлсээ баталжа, Выдринэ һууринда ЛЭП татаһан байна. Тэдэнэр хараалһан түсэбэйнгөө ёһоор 45 мянган түхэригэй барилга ашаглаха ёһотой байгаад, 75 мянган түхэригэй барилга хэжэ тушаагаа. Нүгөөдэ «Механик» отрядайхид (командирынь Ю. Батагаев, комиссарынь Л. Баянтуров) Ивалгада 600 хүнэй хамтын байрые барижа дүүргэлсээ, харин «Импульс» отрядайхид (командирынь Ю. Тарбаев, комиссарынь Н. Качин) Бэшүүрэй районд баһал магтаалтай һайнаар хүдэлжэ гараа гэлтэй.

Мүнөө үедэ техникумэй бүхы студентнэр хэдэн бүлэг боложо хубааралд, ерэхэ жэлэй эхеэр ашаглагдаха хамтын байрын барилгада хүдэлжэ байна. Үдэр бүхэндэ хоёр-хоёр бүлэг хүдэлжэ, тус тустаа 8—8 таһаг сэбэрлэжэ, дулаалжа, сагаадажа, шэрдэжэ үрдинэ.

Иигэжэ залуушуул нүхэд хоорондын һэшхэлтэйгээр, коллективизмын мэдэрэлтэйгээр ажалдашье, ниитэ ажал ябуулгадашье, субботнигуудташье, һуралсалдашье коммунис ёһоор хүмүүжүүлэгдэнэ бшуу.

Гэхэтэй хамта зарим предприяти, эмхи зургаанудай хүтэлбэрилэгшэд студентнэрэй хүдэлмэрээр һонирхоногүй, анхарал хандуулдаггүй байхаһаа гадна, ажал хүдэлмэрээр саг соонь хангадаггүй ушарнууд үзэгдэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, тус техникумэй «Гидротехник» отрядта энэ зун «Бурводстройн» ПМК (начальнигынь А. Ф. Шишкин), баталһан хэлсээнэй ёһоор хэхэ ажалыень үгөөгүй. Тиихэдэ тус ПМК-гай мастер С. В. Кравченко студентнэрэй отрядай ажалые эмхидхэхэ, гэр байрын, эдеэ хоолой талааршье туһалхаар томилогдоһон аад, студентнэртэ харгадаа, үзэгдөөшьегүй.

Сэлэнгын районой Кировэй нэрэмжэтэ совхоздо гидротехническэ барилгануудые хэхээр эльгээгдэһэн студентнэр нилээд удаан ажалгүй һууһанайнгаа һүүлээр, Дунда-Бүхэн тосхондо эльгээгдэжэ, дайралдаһан лэ элдэбын ажал хэхэ баатай болоо. Зунайнгаа практикада гидротехнигүүд овощ болон хартаабхын полиин бог үбһэ түүхэ, шоройень сбоолхо хүдэлмэридэ ябаһан, хонидой һооһо хайшалһан, шулуу шохой зөөлгэдэ хүдэлһэн байна. Тиигэжэ гушаад хүн найдуулһан ажалыень хүлеэ хүлеэһээр бүхэли зуниие үнгэргэһэн байна.

Эндэ хэд гэмтэйб? Энэ асуудалда «Бурводстройн» ПМК-гай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэнэй партийна организаци нэн түрүүн харюусаха зэргэтэй.

Г. РАДНАЕВА.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ЭБ НАЙРАМДАЛ—БҮГЭДЫН ХЭРЭГ

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин мүндэлһэн үдэр — октябриин 24 ба буу зэбсэгүүдые хуряан абахын түлөө ябуулгануудай неделитэй дашарамдуулан, ООН-ой Генеральна Ассамблейн тусхай сессиин ба эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэреэр тэмдэглэгдэжэ байһан хэмжээ ябуулганууд бүхы дэлхэй дээрэ үргэн дэлисэтэйгээр дэмжэгдэжэ байна. Эдэ хэмжээ ябуулганууд хадаа түби дэлхэйнгээ хуби заяанай түлөө арадуудай һанаагаа зобожо байһанай, ядерна дайнай аюулые зайсуулхаар, эб найрамдалые аршалан хамгаалхаар эрид шиидэнги байһанай эли тодо гэршэ болоно. Делидэ, Канберредэ, Токиодо болон бусад городуудта дайнда эсэргүү олон тоото митингнүүд, суглаанууд, конференцинүүд, маршнууд үнгэргэгдөө.

Эб найрамдалые аршалан хамгаалха ба буу зэбсэгүүдые хуряан абалгада олониитын һанамжа элсүүлгэ шухала үүргэ гүйцэтгэхэ зэргэтэй гээд ООН-ой туһаламжа үзүүлгын нэгэдэлэй бүхэдэлхэйн федерациин генеральна секретарь М. Хагмайер гэгшын эльгээһэн бэшэг дотор заагдана. ООН-ой байгуулагдаһан үдэртэй дашарамдуулан тунхаглагдаһан документ дотор уласхоорондын харилсаануудтахи шахардуу шанга байдалые һулаоуулгада, бэе бэеэ ойлголсохо ба һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлые дэмжэлгэдэ зорюулагдаһан хүсэлэл оролдолгонуудай онсо шухала байһаниинь тэмдэглэгдэнэ. Иимэ эрхэ байдалда дайнай аюулые зайсуулхын түлөө, эб найрамдалай ба социально-экономическа ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондоо харилсаатай байхын түлөө арадуудай тэмсэлдэ ООН ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Буу зэбсэгүүдые үзэгдөөгүй ехээр тээн гаргажа байһан, ондоо оро... эзэрхэн зонхилхо харата ябуулга... хэхэ, хүн зониие алаха, хюдаха пол... ка бэелүүлжэ байһан Вашингтоной... эб найрамдалда хохидолто ябадал... ехээр хэгдэнэ гээд харин хэблэлд... шэгдэнэ, ниитын элитэ ажал ябуулга... заана. Уласхоорондын шахардуу ... байдалай түлөө, термоядерна дайнай... хёолдожо магад болоод байһанай ... имагтал империализм, Холбоото Шта... харюусаха ёһотой гээд Ази ба Афри... арадуудай һаналаа нэгэдэлгын орган... циин дурсагдагша неделидэ зорюул... һан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. США... правительствын бүхы ябуулгануу... зэбсэгүүдые хуряан абалгын асууда... даар хөөрэлдөө хэхэ ябадалһаа арса... Баруун Европодо ядерна шэнэ ракет... дые тараан тодхолго, хүн зониие ал... хюдаха гүрэнэй политика— эдэ бү... эб найрамдал бэхижүүлгэдэ тон ехэ ... дол ушаруулна гээд Чехословакиин «Р... право» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Буу зэбсэгүүдые хуряан абахын тү... ябуулгануудай неделиин хэмжээ ябу... нуудта хабаадагшад уласхоорондын ... гүй байдал бэхижүүлгэдэ, ядерна дай... аюулые зайсуулгада зорюулагдаһан ... ветскэ Союзай эб найрамдалта үүсхэл... дые халуунаар дэмжэнэ. «Вашингтон п... газетын асуудалнуудта нүхэр К. У. Ч... ненкын үгэһэн харюунууд дотор ССС... эб найрамдалта дурадхалнууд, Сове... Союзай онсо шухала асуудалнуудаар ... тэмжэтэй шууд сэхэ хөөрэлдөө хэ... бэлэн байһаниинь үшөө дахин элирхэй... харуулагдаа.

НАЦИОНАЛЬНА ХҮГЖЭЛТЫН ЗАМААР

Кампучиин Арадай Республика национальна хүгжэлтын замаар жэлһээ дээшэ саг соо амжалтатай дабшажа ябана. Империалис ба уласхоорондын хархис хүсэнүүдээр дэмжэгдэжэ байһан Пол Подой хархис журамые усадхахын түлөө кампучи арадай революционно баатар тэмсэлэй ашаар энэ республикын мүндэлэн һалбарха арга боломжо олдоһон байна. Уласхоорондын байдалда НРК-гай нэрэ хүндэ хэлбэришэгүйгөөр ургана. Дэлхэйн элдэб районуудай 40 шахуу гүрэн ба национально-сүлөөрүүлгын хүдэлөөнүүд мүнөө Кампучиин гүрэниие мэдэрэнхэй, дипломатическа харилсаануудые хуулита ёһоор тогтоонхой.

Кампучи арад зонойнгоо һайшааһан социалис обществын үндэһэ һуури байгуулха программые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байна. Энээниие нь гэршэлхэ юумэн гэхэдэ, арадай засагай элдэб һалбаринуудтаа туйлажа байһан амжалтанууд болоно. Промышленностьнь хүдэлмэрээ һэргээнхэй, хүдөө ажахынь хүгжэжэ эхилээ, арадай соёл гэгээрэл ба элүүрые хамгаалха хүдэлмэри үргэдхэгдэнэ.

Арадай Кампучида эсэргүү хүсэнүүд Индохитадта панхаруутан урагшагүйдэһэндөө үһэрэн, энэ региондохи урданайнгаа журамые али болохоор һэргээхые оролдоно. Тэдэнэр худал хуурмаг үгэ тараажа, харата ябуулгануудта элдэб этэгээдүүдые хүлһэлнэ, уласхоорондын олониитые мэхэлнэ, Таиландын газар дээрэ хоргодоһон кхмер хархисуудай банданууудта үргэн туһаламжа үзүүлнэ. Империалис хүсэнүүдэй дэмжэлгээр Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида полпотовецуудай делегациин түлөөлэлгые мэдэрхэ тухай шиидхэбэри һаяхан абтаһан байха юм.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн сесс... Пол Потын журамай түлөөлэгшэдэй ха... далга хадаа шуһата алалга, хюдалгада... наһаяа алдагшадай дурасхаалые буз... һан, уласхоорондын эрхэнүүдые ба ООН... Уставые бүдүүлиг муухайгаар эбдэһэн ... болоно гээд ООН-ой Генеральна сек... тарьта, Генеральна Ассамблейн мүнөө ... лэй сессиин түрүүлэгшэдэ НРК-гай га... дын хэрэгүүдэй министр Хун Сенэй эль... һэн телеграмма дотор хэлэгдэнэ. НРК-... түлөөлэгшэдгүйгөөр Кампучидахи байд... зүбшэлгэ хадаа республикын дотоодын ... рэгүүдтэ хамааралга, тэрэнэй бэеэ даа... байдалда хоро хүргэһэн ябадал бол... гээд телеграмма дотор тэмдэглэгдэнэ.

Кампучи арад полпотовецуудай жур... май үедэ үзэгдөөгүй муухай хэһээлт... бажа гараһан. Алуурщадай бандануудай доторнь оло миллион хүн зониие ал... асари ехэ хохидол ушаруулһан гэзшэ. П... Подой алуурщадай гэмтэ хэрэгүүдые ... дэхэ талаар комиссиин хэблэлдэ һа... толилуулһан баримтануудай ёһоор, тэ... нэй хара самсатан 3.314 мянган кампу... цуудые алаһан, оронойнь экономик... айхабтар ехэ хохидол, һандарал хүр... байна. Полпотовецууд оронсо дунд... зуун жэлэй харанхы мунхаг байдалда т... рюулхые оролдон, бүхэли арадые ... усадхаха гэжэ оролдоһон байха ...

Мүнөө олондо мэдээсэл хүргэдэг им... риалис хэрэгсэлнүүд «демократическа К... пучиин коалиционно правительство» ... хуурмаг нэрэ зүүгшэдэй алуурщадай ... та ябуулгануудые далдалха, һүүлэй һүү... хүн зониие хюдалгын журам һэргээх... дэлгэнүүдые хэнэ.

АЛАХА, ХЮДАХА ПОЛИТИКА

Нёдондо жэлэй октябриин 25-най бүрхэг үглөөгүүр Сагаан байшангай пресс-центрэ журналистнууд олоороо сугларaa бэлэй. Тэдэнэр барандаа Гренададахи байдал тухай тусхай мэдээсэл хүлеэжэ байба. Энэ үедэ американ сэрэгэй машина Карибска далайн арал дээрэ оршодог тон багахан гүрэндэ эзэрхэг түримхэйгөөр добтолоч орожо, һуурин тосхонуудыень гам хайрагүйгөөр бомбодожо, далайн сэрэг ба тусхай албанай отрядууд арал дээрэнь буулгагдажа байһан. Корреспондентнүүдэй урда гаража ерэһэн президент Рейган Гренадада байһан американ студентнүүдэй ами наһые абархын тулада тэндэ сэрэгэй ябуулга хэгдэбэ гэжэ этигүүлхые оролдоһон. Гэбэшье тиигэжэ хэлээшэнь Гренадын асуудалаар Сагаан байшанһаа, гүрэнэйнь департаментһаа, Пентагонһоо хэгдэһэн бусад бүхы мэдүүлгэнүүдтэл адли яаха аргагүй худал байһан.

Тэрэ аюулта ушаралһаа хойшо үнгэрһэн жэл Гренадын арадта дайсанай эзэмдэлгын харанхы һүни шэнгеэр үзэгдэһэн байха юм. Тэмсэлдэ бодоһон гренадецуудай шуһые гамгүйгөөр адхаруулһан американ сэрэгэйхид Карибска бассейнэй зүүн зүгэй шэнэ гүрэнүүдэй ба нютагай дахуулхүлһэншэдэй туһаламжатайгаар арал дээрэнь алалга хюдалгын, хэһээлтын журам тогтоонхой. ЦРУ-гай харата ябуулгаар аралые эзэмдэлгын урда тэхэнэ алуулһан Морис Бишопой правительствын засагай хүтэлбэридэ байха үедэ гренад арадай бэелүүлһэн политическэ ба социальна бүхы туйлалтанууд усадхагдаа. Экономиконь эмхи гуримаа алдаа, бүхы хүн зонойнь 40 процентнь хүдэлмэригүй. Гэбэшье Гренадын арад эзэмдэн зонхилогшодой урдаһаа эрэлхэг зоригтойгоор тэмс... һэн зандаа.

Гренадые дээрмэдэн эзэмдэлгэ хадаа США-гай мүнөө бэелүүлжэ байһан ала... хюдаха ябадалые гүрэнэй политика б... голгын миил нэгэхэн үзэгдэл боло... һүүлэй үедэ Холбоото Штадууд Никара... гуада эсэргүү, соносхогдоогүй дайгаа зар... үргэдхөө, Гондурасые бодото ёһоор зэ... дэнхэй, Сальвадор ба Гватемалада дото... дынь хэрэгүүдтэ сэрэгэй хүсөөр хама... жа, тэдэ оронуудтахи американ полити... дэмжэдэг фашис хунтанууд өөһэдынг... арад зониие алажа, хюдажа байна. Гре... нада Пентагоной сэрэгэй бааза болого... жо эхилээ.

Никарагуада хүн зониие алаха, хюда... талаар ЦРУ-гай хүлһэншэ-алуурщадта... үгэжэ байһан даабаринуудынь америк... империализмын зэрлиг, арьяатан бай... шэг шарайе элирхэйлэн харуулна. Хүл... һэншэ алуурщадтаа үгэдэг зааба... доторнь политическэ ажал ябуулагшадые алаха, хүн зоной дунда эмхи гуримые алдахуулха, худал хуурмаг үгэ тараа... гэжэ сэхэ хэлэгдэнэ.

«Америкын хүсые» үшөө дахин һай... хахын тулада президент Рейган США-... нэрэ түрые бузарлаһан харата ябуулга... гаа нэгэ жэлэй ойе тэмдэглэбэ. Бодо... дээрээ Гренадада эсэргүү эзэрхэг түрим... хэй ябуулгань моральна ба политичес... талаар Холбоото Штадуудта ехэ хохидо... болоо. Хүн зониие алаха, хюдаха гэһэ... гүрэнэйнь политика бүхы дэлхэйн үен... сэхэ хүнүүдээр зэбүүрхэн буруушаагда...

В. МАЛЫШЕВ, В. ХРЕКОВ, Е. ЕГОРОВ.
(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд. «Хүдэлмэриншэдэй харюу» — В. Бадмаевай репортаж. «Агуу Октябриин хүндэлэлдэ» — материалнуудай суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партийна ажабайдал: тоосоон ба һунгалта. «Бии байгаа арга нөөсэнүүдээ гүйсэд хэрэглэхэ» — В. Новиковой статья. «Мал ажал—онсо шухала һалбари». «Ехэ продукци үйлэдбэрилхэ»—Н. Мельнигэй статья. «Совет хуули дотор» —мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Арадай заседательнуудай һунгалта үнгэргэгдэнэ. «Үндэр этигэл найдабари»— А. Субботиной статья.

Гурбадахи хуудаһанда. Шэнэ зохёолнууд. «Пресс-центр» — Вадим Пановой статья. ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаһаа эльгээһэн материалнуудай суглуулбари. Уласхоорондын байдалай долоон хоногой шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Ветерануул тухай хөөрөөнүүд. «Түрүүшын багша»— С. Дареевэй статья. «Хэтын хэтэдэ мүнхэ» — Т. Нагасвагай статья.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 Үглөөнэй гимнастика. 9.55—Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.10— «Эдиршүүлэй уран бэлиг». 10.40— «Пропажа свидетеля»— уран һайханай фильм. 12.05— «Хита Куталиладзе». баримтата фильм. 12.30— «Таниие Свердловскын оперно урина». 13.00— Шэнэ һонин. (13.10— хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35— Социалис оронуудай баримтата фильмүүд. 16.15—Арадай коллектив тухай концерт-очерк. 17.00— «Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэл тухай». 17.30 —«Газар дээрэ, огторгойдо, далай дээрэ».

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Зүүн Сибирь»—киножурнал. 18.10 —«Байгал»—нютагуудай һонин. 18.20—«Агуу ехэ Илалтын 40 жэлдэ». 19.10— «Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.30— Баримтата фильм. 19.45— «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Мультфильм. 20.20— «Двадцать дней без войны»—уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.30— «Юун? Хаана? Хэзээ?» Телевикторина. 23.45 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 24.00— Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15— Баримтата фильм. 9.35, — Байгаали шэнжэлэлгэ. 2-дохи класс. 9.55, 10.40 — Француз хэлэн. 10.55 —Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.05— ПТУ-гай һурагшадта. Гоё һайханиие ойлгожо һурхаха. 11.35, 11.40 — «Совет гүрэнэй ба хуулиин үндэһэ һуури». 12.05— Шатарай һургуули. 13.10—Андерсенай онтохонууд. 14.20—Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветерануд. Алдар Солын орденуудай кавалернууд тухай. 15.05—«Революциин дуунууд». 15.30— «А. С. Макаренко—багша, уран зохёолшо, эрхэтэн». 16.20 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 16.25— «БАМ—Сибириин баялигуудта хүрэхэ түлхюур». 16.55—«Ерээдүйн заводууд»— киноочерк. 17.15—Соносхолнууд. 17.25— «Хүн бүхэн энээниие мэдэхэ ёһотой».

Москва. 18.00— В. Маяковский. «Граждан лирикэ». 19.00 —Белоруссиин гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 19.30— «Нойон модоной ажахыда». 20.00— Бэшэгүүдээр концерт. 20.30— Түрүү зэргэр дабшагшад.

Москва. 21.00— «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 —«Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 22.00—«Время». 22.30—«Вся королевская рать»—3 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 23.45 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак»—«Сокол».

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54 зам. редактора—2-68-08 зам. редактора—2-62-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-54-03 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35. сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81 корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95. отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-01596. Заказ № 249. Индекс 04649.